

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

zawierającego uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów, zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania transgranicznego oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości monitoringu.

Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego

Spis treści

Spis treści	2
1. Wstęp.....	3
2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	4
3. Informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	4
4. Informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58	5
5. Informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski, w tym także te, zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa	5
6. Informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi Ministra Klimatu i Środowiska	6
7. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	6
8. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	6
9. Zestawienie opinii i uwag zgłoszonych do projektu programu w związku z udziałem społeczeństwa oraz w wyniku opiniowania przez uprawnione organy oraz Ministra Klimatu i Środowiska.....	11
Spis tabel	83

1. WSTĘP

Projekt Programu Strategicznego Ochrona Środowiska zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247, z późn. zm.) został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko (dalej również: SOOŚ) to postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Kluczowymi etapami SOOŚ jest uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko był projekt Programu Strategicznego Ochrona Środowiska wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 42. ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu rozpatruje uwagi i wnioski oraz dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Ponadto zgodnie z art. 43 i 55 organ opracowujący projekt dokumentu podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu i o możliwościach zapoznania się z jego treścią wraz uzasadnieniem oraz podsumowaniem, zawierającym uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

W związku z powyższym, do przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego dokumentu, załącza się niniejsze podsumowanie.

2. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Program ma na celu realizację założeń m.in.: „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”, „Polityki ekologicznej państwa 2030”, „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku” oraz „Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku”. W związku z tym, że Program ma służyć realizacji celów ekologicznych w zapisach Prognozy nie uwzględniono rozwiązań alternatywnych. Wynika to również z diagnozy aktualnego stanu środowiska w województwie, która wykazała konieczność wprowadzenia niezbędnych zmian zmierzających do poprawy tego stanu. Dla większości rozwiązań proponowanych w Programie nie ma alternatywy postępowania, w szczególności dotyczy to celów wynikających z przepisów prawa dotyczących jakości powietrza, wód, standardów w zakresie hałasu, pól elektromagnetycznych itp. Należy zaznaczyć, że brak realizacji działań zawartych w dokumencie może być ryzykiem do nieosiągnięcia wymaganych prawem poziomów i standardów środowiska wyznaczanych dla poszczególnych komponentów środowiska.

Odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów wyznaczonych w dokumentach nadrzędnych w zakresie ochrony środowiska.

3. INFORMACJE, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w Programie celów i zadań. Program przewiduje realizację działań, które będą powodować różne oddziaływania na komponenty środowiska. W ramach przeprowadzanych analiz, szczegółowo oceniono możliwe oddziaływania wszystkich obszarów wsparcia na poszczególne elementy środowiska, w tym na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Przy ocenie wykorzystano kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska, możliwe negatywne oddziaływania i charakterystykę projektów oraz cele wynikające z krajowych i unijnych dokumentów strategicznych.

Realizacja działań w większości będzie miała **pozytywny wpływ na środowisko**, będą one bezpośrednio wpływać na poprawę jakości środowiska poprzez działania z zakresu wdrażania narzędzi podnoszących efektywność zarządzania środowiskiem, wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, integracji publicznego transportu zbiorowego, modernizacji i zakupu nowoczesnego proekologicznego taboru dla publicznego transportu zbiorowego, ograniczania zużycia wody, zwiększania efektywności oczyszczania ścieków, ograniczania presji antropogenicznej na jakość wód, zwiększania retencji, usystematyzowania gospodarki odpadami w województwie, ochrony siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo, zwiększania lesistości, rekultywacji terenów zdegradowanych, wprowadzanie do mpzp zapisów promujących ochronę środowiska a także ustalenia audytu krajobrazowego, edukacji ekologicznej i wielu innych działań zaproponowanych w Programie.

Wyznaczono także działania, które będą mogły **możliwie negatywnie oddziaływać na środowisko**, które obejmują m.in. zadania w zakresie termomodernizacji budynków, obwodnic miast, budowy, rozbudowy i modernizacji instalacji OZE, budowy ścieżek rowerowych, budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych, budowy infrastruktury przeciwpowodziowej oraz budowy infrastruktury dotyczącej gospodarki odpadami. Nie będą to jednak działania powodujące degradację istniejących ekosystemów.

Realizacja Programu wymaga stałego monitorowania, dlatego dla poszczególnych komponentów zaproponowano szereg wskaźników oceniających postępy realizacji jego założeń. Ocena wdrażania założeń i postanowień dokumentu zostanie przeprowadzona w formie raportu z realizacji Programu obejmującego okres 2 lat

4. INFORMACJE, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58

Zgodnie z art. 53 ustawy z o udostępnianiu informacji o środowisku, Zarząd Województwa Małopolskiego wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych dla prognozy oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia te otrzymano odpowiednimi pismami:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie - pismo z dnia 07.04.2021 r., znak: OO.411.4.1.2021.MaS;
2. Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Krakowie - pismo z dnia 16.03.2021 r., znak: NS.9022.10.12.2021.

Po uwzględnieniu informacji zawartych w ww. korespondencji, sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko. Następnie zgodnie z art. 54 ust. 1 ww. ustawy, Marszałek Województwa Małopolskiego wystąpił do powyższych organów o zaopiniowanie projektu wraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Opinie zostały przekazane przez organy opiniujące następującymi pismami:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie w piśmie z dnia 13.08.2021 r., znak: OO.410.17.1.2021.MaS;
2. Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Krakowie w piśmie z dnia 27.07.2021 2020 r., znak: NS.9022.7.17.2021.

5. INFORMACJE, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE UWAGI I WNIOSKI, W TYM TAKŻE TE, ZGŁOSZONE W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA

Projekt Programu został skierowany do konsultacji, w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko.

Zarząd Województwa Małopolskiego umieścił na stronie internetowej <https://bip.malopolska.pl/> ogłoszenie o przystąpieniu do konsultacji społecznych projektu Programu Strategicznego Ochrona Środowiska wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Ogłoszenie o przystąpieniu do konsultacji społecznych zostało zamieszczone również w wydaniu prasowym („Gazeta wyborcza”), w dniu 19 lipca 2021 r.

Uwagi i wnioski można było składać w terminie do 13 sierpnia 2021 r., za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub ustnie do protokołu.

Projekt Programu dostępny był na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w dziale Konsultacje Społeczne/Programy i Projekty, a ponadto był wyłożony do wglądu w Departamencie Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Ponadto uwagi i wnioski zostały zgłoszone w ramach opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie.

W tabeli nr 2 przedstawiono uwagi i wnioski zgłoszone w ramach opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie, Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz przez podmioty i osoby fizyczne w ramach konsultacji społecznych.

6. INFORMACJE, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE UWAGI MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA

W ramach opiniowania, 6 września 2021 r. Minister Klimatu i Środowiska przedstawił szczegółowe uwagi do Programu. Szczegółowy wykaz uwag oraz stanowisko w ich sprawie przedstawia tabela nr 2.

7. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia Programu obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze województwa małopolskiego, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter regionalny. Wobec tego, nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

W Programie oraz w Prognozie wskazano wskaźniki monitorowania realizacji dokumentu, które pozwalają ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji zaplanowanych działań. Odstąpiono od wyznaczenia dodatkowego monitoringu skutków realizacji Programu. W poniższej tabeli przedstawiono proponowane wskaźniki monitorowania.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu
Strategicznego Ochrona Środowiska

Tabela 1. Wskaźniki monitorowania Programu

Kierunek interwencji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020 r. lub 2019 r.)	Wartość docelowa 2030 r.	Oczekiwany trend	Jednostka miary	Źródło danych
	wielkość emisji gazów cieplarnianych (ogółem)	24 500	17 073	↓	kt eq.CO ₂	KOBIZE
	wielkość emisji z sektora komunalno-bytowego	PM10 - 23 428,4 PM2,5 - 22 989,2 BaP - 14,089	PM10 - 9 541,7 PM2,5 - 9 362,8 BaP - 6,954	↓	Mg	KOBIZE
	wielkość emisji z transportu	PM10 - 1489,5 NO ₂ - 22 727,1	PM10 - 1 474 NO ₂ - 21 722	↓	Mg	KOBIZE
	procent ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu	PM10 - 76 PM2,5 - 66 NO ₂ - 2	PM10 - 0 PM2,5 - 0 NO ₂ - 0	↓	%	GIOŚ
	zmiana powierzchni obszaru przekroczeń stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu	12 743	2 500	↓	m ²	GIOŚ
	ilość wytwarzanej energii ze źródeł odnawialnych	8 809	62 432	↑	TJ	POP
	pojemność obiektów małej retencji wodnej	8 912,6	12 000	↑	dam ³	GUS
	udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym	6,6	20	↑	%	GIOŚ – monitoring wód
	udział JCWPd o stanie dobrym	85	100	↑	%	Plany gospodarowania wodami
	odsetek osób korzystających z oczyszczalni ścieków	67,3	90	↑	%	GUS
	długość sieci kanalizacyjnej	16 746,8	18 421,4	↑	km	GUS
	odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	63,9	68	↑	%	GUS
	odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	82	88	↑	%	GUS
	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	392,6	324,3	↓	hm ³	GUS
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	22 563	24 820	↑	szt.	GUS
	udział przemysłu	54,35	45,0	↓	%	GUS

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu
Strategicznego Ochrona Środowiska

Kierunek interwencji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020 r. lub 2019 r.)	Wartość docelowa 2030 r.	Oczekiwany trend	Jednostka miary	Źródło danych
	w zużyciu wody ogółem					
	powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych poddana rekultywacji	183	2 044	↑	ha	GUS
	liczba osuwisk objętych monitoringiem	40	34 872	↑	szt.	PIG – PIB (SOPO)
	masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	317	398	↑	kg/M	GUS
	liczba gmin, które nie osiągnęły poziomu recyklingu i odzysku frakcji papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła ¹⁾	21	0	↓	szt.	Baza danych odpadowych (UMWM)
	liczba gmin, które nie osiągnęły poziomu ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych ²⁾	brak wskaźnika bazowego	0	↓	szt.	
	odsetek odpadów komunalnych odbieranych i zbieranych selektywnie	37	65	↑	%	
	masa zinwentaryzowanych materiałów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	335 192	56 000	↓	Mg	Baza azbestowa
	powierzchnia terenów zieleni (parki, zieleń uliczna, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej, cmentarze)	6 115,37	6 500,00	↑	ha	GUS
	liczba ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 ¹⁾	67	99	↑	szt.	RDOŚ w Krakowie
	liczba ustanowionych planów ochrony dla parków krajobrazowych	9	11	↑	szt.	ZPKWM
	liczba uchwał	0	1	↑	szt.	UMWM

¹⁾ W tym także plany zadań ochronnych, których zakres został ujęty w planach ochrony dla parków krajobrazowych oraz parków narodowych

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu
Strategicznego Ochrona Środowiska

Kierunek interwencji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020 r. lub 2019 r.)	Wartość docelowa 2030 r.	Oczekiwany trend	Jednostka miary	Źródło danych
	w sprawie przyjęcia audytu krajobrazowego					
	liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody	13	86	↑	szt.	RDOŚ w Krakowie
	liczba siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych monitoringiem	-	100/10	↑	ha./szt.	RDOŚ w Krakowie/ GIOŚ/ Dyrektorzy Parków Narodowych/ ZPKWM/ RDLP
	liczba siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną czynną	-	100/10	↑	ha./szt.	RDOŚ w Krakowie/ GIOŚ/ dyrekcje parków narodowych/ ZPKWM/ RDLP
	lesistość	28,7	28,9	↑	%	GUS
	liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii ²	2	0	↓	szt.	GIOŚ
	procent ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	0	0	↔	%	GIOŚ
	liczba osób w województwie małopolskim, narażonych na hałas drogowy powyżej 55 dB, emitowany w ciągu całej doby (wskaźnik LDWN).	> 500 tys.	< 500 tys.	↓	osoby	GIOŚ, GUS
	liczba osób w województwie małopolskim, narażonych na hałas drogowy powyżej 50 dB, emitowany w porze nocnej (wskaźnik LN)	> 360 tys.	< 360 tys.	↓	osoby	GIOŚ, GUS
	długość nowo wybudowanych	4,5	50	↑	km	GDDKiA

² odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy POŚ

*Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu
Strategicznego Ochrona Środowiska*

Kierunek interwencji	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2020 r. lub 2019 r.)	Wartość docelowa 2030 r.	Oczekiwany trend	Jednostka miary	Źródło danych
	odcinków autostrad i dróg ekspresowych					

9. ZESTAWIENIE OPINII I UWAG ZGŁOSZONYCH DO PROJEKTU PROGRAMU W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA ORAZ W WYNIKU OPINIOWANIA PRZEZ UPRAWNIONE ORGANY ORAZ MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych i opiniowania projektu wraz z rozstrzygnięciem Zarządu Województwa Małopolskiego.

Tabela 2. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych i opiniowania Programu wraz z rozstrzygnięciem Zarządu Województwa Małopolskiego

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
1.	Przedsiębiorca	Planowane przez Zarząd Województwa w ramach Programu Strategicznego Ochrona Środowiska przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej stanowią wyjątkową okazję radykalnego wzmocnienia możliwości i potencjału dydaktycznego szkół tak, aby mogły planowo promować i nauczać tematykę zrównoważonego rozwoju, w toku planowego procesu dydaktycznego, realizowanego w sposób praktyczny z użyciem nowoczesnych wspieranych technologią ICT środków dydaktycznych. Tego typu projekt zapewni mierzalność osiągniętych efektów i zasięgu oddziaływania, natomiast utworzona w jego ramach baza edukacyjna w szkołach zapewni trwałość programu przez znaczny okres czasu. Rozwiązaniem może być wojewódzki, kompletny projekt edukacyjno-ekologiczny realizowany z jak największą ilością szkół, nakierowany na organizację szkolnej sieci promocji zrównoważonego rozwoju obejmujący następujące działania: a/ Doskonalenie nauczycieli przedmiotów przyrodniczych - ze szkół zakwalifikowanych do udziału w projekcie - zajmujących się w swej działalności przekazem wiedzy z zakresu zrównoważonego rozwoju b/ Realizowanie szkolnego projektu popularyzacji założeń i celów oraz przekaz kompletnej tematycznej wiedzy dotyczącej zrównoważonego rozwoju z udziałem wybranych szkół podstawowych. Proponuję realizowanie projektu z udziałem możliwie największej szkół podstawowych co umożliwi odpowiedni zasięg oddziaływania i efekt końcowy na terytorium całego województwa. Zaplanowany ciąg czynności związanych z realizacją projektu wykonać w okresie około 18 miesięcy od chwili uzyskania dofinansowania. Projekt zrealizowany w takim zakresie	Nie uwzględniono	Właściwa uwaga, jednakże Program powinien być realizowany na szczeblu krajowym. Zaproponowane działania nie wpisują się w kompetencje Województwa Małopolskiego.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		i wymiarze zapewni znacznej ilości SP nowoczesną bazę dydaktyczną, która może być przez wiele lat być wykorzystywana do promocji zrównoważonego rozwoju wśród kolejnych roczników. Przewidywany koszt projektu o tym zasięgu i kształcie (zakres procedur pomiarowych i przewidzianych czynności) mieści się w kwocie środków przeznaczonych przez Zarząd Województwa na projekt strategiczny w obszarze „Edukacja , w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, monitoring i zarządzanie” _Ekocentra – Sieć Centrów Edukacji Ekologicznej. Zarazem tak zorganizowany projekt umożliwi stworzenie długotrwałych, przenośnych laboratoriów zamiast stworzenia – bliżej nieokreślonego - wspólnego produktu turystycznego.		
2.	Osoba prywatna	Ochrona klimatu to przede wszystkim redukcja emisji gazów cieplarnianych, nie tylko w skali województwa, ale w skali kraju. w roku 2018 emisja gazów cieplarnianych w Małopolsce wyniosła 24,5 Mt eq. CO₂. Obserwuje się znaczny spadek emisji gazów cieplarnianych z sektora energii (z 10 150,13 kt CO₂ w 1990 roku do 6 969,53 kt CO₂ w 2018 r.; spadek o ok. 32%) oraz rolnictwa (29%) oraz gospodarki (24%). Natomiast, największy, ponad trzykrotny wzrost emisji odnotowano w sektorze transportu (z 1 697,64 kt CO₂ do 5 117,62 kt CO₂). Tymczasem w Prognozie oddziaływania podano te same dane ale z błędnym dwukrotnym wzrostem emisji. Należy to poprawić! Transport wg tych danych w skali województwa odpowiada za około: 44 % emisji NO_x, 5 % emisji PM₁₀ oraz 4 % emisji PM_{2,5}. Wydaje się to wielkościami zaniżonymi. Na to wskazują między innymi pobieżne analizy danych, niestety nielicznych stacji komunikacyjnych, gdzie przez cały rok utrzymuje się podwyższony poziom zanieczyszczeń.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
3.	Osoba prywatna	Istnieje konieczność stworzenia prawidłowej bazy do oceny emisji motoryzacyjnych przez wykorzystanie modelu ruchu	Informacja/wyjaśnienie	Analiza emisji zanieczyszczeń z obszaru województwa

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		opracowanego dla województwa małopolskiego w oparciu o kompleksowe badania ruchu, a także modeli ruchu miast jako istotnych generatorów zanieczyszczeń komunikacyjnych. Modele te wymagają dopracowania w zakresie dróg powiatowych i gminnych. w analizowanym opracowaniu nie znalazłem żadnej informacji na temat smogu fotochemicznego występującego w okresie wysokich temperatur i bezwietrznych dni lata a jest niemniej groźny od smogu zimowego. Powstaje on pod wpływem promieniowania słonecznego w wyniku emisji tlenków azotu i węglowodorów zawartych w spalinach samochodowych. Wzrost emisji motoryzacyjnych nazywanych w opracowaniu liniowymi pokazuje jak wielkim problemem jest transport oparty na masowej motoryzacji i zaniedbanej kolei.		małopolskiego została wykonana w oparciu o dane zgromadzone w centralnej bazie emisyjnej prowadzonej przez KOBIZE, która to jest corocznie aktualizowana . Wpływ emisji z transportu na wysokość stężeń pyłu PM10 i PM2,5 jest uzależniony w głównej mierze od wielkości pyłu pozaspalinowego powstającego w trakcie poruszania się pojazdów po drogach. Jednocześnie jednak emisje z transportu są głównym źródłem emisji tlenków azotu, których duże stężenie w połączeniu z odpowiednimi warunkami meteorologicznymi może powodować zjawisko smogu fotochemicznego.
4.	Osoba prywatna	Niektóre wskaźniki monitorowania Programu przedstawione w tabeli 19 wzbudzić mogą wątpliwości. Wielkość emisji z transportu PM-10 podana dla roku 2019/20 wynosi 1489,5 Mg a wartość docelowa na 2030 ma wynieść 1 474 Mg. w przypadku NO2 jest obecnie 22 727,1 Mg a ma być w 2030 roku 21 722 Mg. To są znikome spadki czyli w praktyce można powiedzieć, że nie będzie poprawy. Szczególnie absurdalnym jest wskaźnik „poprawy środowiska” w postaci długości nowo wybudowanych odcinków autostrad i dróg ekspresowych, który wzrosł z 4,5 km do 50 km. Zapomina się, że im więcej dróg, zwłaszcza o dużej przepustowości to generowanie większego ruchu a co za tym idzie generowanie większych zanieczyszczeń, szczególnie NOx i hałasu.	Informacja/wyjaśnienie	Wielkość emisji z transportu obejmuje głównie emisję spalinową, dlatego też spadek emisji pyłu nie jest wysoki. Natomiast spadek emisji dwutlenku azotu wynika z wielu czynników jak: poprawa jakości taboru samochodowego, ale również należy wziąć pod uwagę stale rosnącą liczbę pojazdów na drogach. Zwiększenie sieci dróg służy głównie przeniesieniu ruchu pojazdów na inne drogi o większej przepustowości szczególnie z dróg z obszarów zabudowanych. Spowoduje to ograniczenie ruchu pojazdów na

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				drogach miejskich, ograniczenie zatorów i przeniesienie emisji transportowej na obszary niezabudowane.
5.	Osoba prywatna	W 2019 r. w województwie małopolskim maksymalne przekroczenie wartości dopuszczalnych w porównaniu do 2017 r. dla pomiarów długookresowych dla pory dziennej wzrosło o 1 dB (9,5%), a dla pory nocnej nastąpił wzrost o 1,4 dB (7,66%). To są bardzo niepokojące dane zwłaszcza niekorzystne dla mieszkańców miast. Cóż pomogą tworzone mapy hałasu skoro nie ma żadnej egzekucji dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego przez nieliczne pojazdy. To nieliczne pojazdy powodują eskalację zagrożenia hałasem. To przede wszystkim motocykle i tuningowane samochody. Dla większości właścicieli tych pojazdów hałas jaki powodują jest przedmiotem dumy świadczącym o mocy motocykla. Na forach motocyklistów można przeczytać - Wiadomo, że każdy cieszy się jak dziecko słysząc dźwięk dobrego przelotu. Te osoby nie liczą się z konsekwencjami zdrowotnymi spowodowanymi nadmiernym hałasem dla siebie a przede wszystkim otoczenia. Podobnie jest z wieloma samochodami tuningowanymi przez domorosłych mechaników, którzy cieszą się jak dzieci z hałasu jaki generują ich pojazdy. Nie ulega wątpliwości, że zarówno motocykle jak i takie samochody przekraczają dopuszczalne normy hałasu! Przeciętny obserwator może zauważyć, że nowoczesne autobusy eksploatowane przez MPK a nawet samochody ciężarowe nie przekraczają dopuszczalnego poziomu hałasu i są zdecydowanie cichsze niż motocykle i samochody osobowe. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska powinien podjąć działania na rzecz ukrócenia łamania prawa w zakresie przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu przez motocykle i niektóre samochody. Tymczasem WIOŚ wskazuje policję jako jedyną kompetentną	Informacja/wyjaśnienie	Zgłoszona uwaga nie dotyczy treści konsultowanego dokumentu. Niemniej jednak w obecnej sytuacji, jedynym rozwiązaniem, który może przynieść oczekiwane rezultaty i doprowadzić do zmniejszenia hałasu emitowanego przez przywołane pojazdy jest zdyscyplinowanie kierowców przez policję i służby porządkowe.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		instytucje mającą egzekwować prawo na drogach w zakresie ochrony przed nadmiernym hałasem. To zjawisko jest szczególnie dokuczliwe w godzinach nocnych gdy przy zmniejszonych natężeniach ruchu na ulice wyjeżdżają entuzjaści generowania hałasu. Tymczasem policja nic nie czyni aby poważnie egzekwować ten obowiązek gdy motocykliści i samochody osobowe w bezwzględny sposób zakłócają spokój w środowisku miejskim. Policja ogranicza się do skądinąd słusznej egzekucji prawa w zakresie przekraczania dopuszczalnej prędkości. Koniecznym jest zmuszenie policji do bezwzględnego egzekwowania obowiązującego prawa i eliminowania z ruchu pojazdów przekraczających dopuszczalne poziomy hałasu. Bez stałej egzekucji nie poprawimy sytuacji w ochronie środowiska przed hałasem. Zapisane w programie tworzenie cichych nawierzchni i ekranów nic nie zmieni jeśli nie ograniczy się hałasu emitowanego przez silniki pozbawione tłumików.		
6.	Osoba prywatna	Rozwój ekologicznych rozwiązań transportowych (komunikacja pieszo-rowerowa, „zeroemisyjny transport publiczny”, elektromobilność, elektryczne hulajnogi itp.). Budowa zintegrowanego i nowoczesnego systemu transportowego zeroemisyjnego, jako kluczowego ogniwa w budowaniu spójności ekonomicznej, terytorialnej oraz społecznej województwa w oparciu o bezpieczny i niezawodny transport publiczny. Działania w kierunku niskoemisyjności sektora transportu w Małopolsce poprzez zwiększenie możliwości przewozów środkami transportu szynowego na obszarach aglomeracji miejskich. Rozwój transportu kolejowego realizowany poprzez zakup nowoczesnego taboru kolejowego oraz rozbudowę oferty przewozowej, w tym rozwój systemu Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Rozbudowa sieci połączeń w pasażerskim transporcie kolejowym. Działania w zakresie integracji transportu zbiorowego w województwie. Integracja	Informacja/wyjaśnienie	Program Strategiczny Ochrona Środowiska w sposób kompleksowy przedstawia działania podejmowane na rzecz ekologicznych rozwiązań transportowych i jest spójny ze Strategią Rozwoju Transportu w Województwie Małopolskim na lata 2010-2030, która szczegółowo określa cele jak i założenia strategiczne w tym zakresie .

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		transportu kolejowego z innymi środkami transportu zbiorowego. Realizacja projektu pn. „Budowa spójnej sieci połączeń kolejowych – aglomeracyjnych i regionalnych „SKA i MKR”. Sukcesywna wymiana taboru komunikacji publicznej na pojazdy o wyższym komforcie podróży, spełniające wymogi ekologiczne oraz ustawy o elektromobilności. Ograniczenie wykluczenia regionów i miejscowości z dostępu do sprawnej komunikacji publicznej. Organizacja transportu na poziomie województwa oraz poszczególnych gmin i powiatów powinna uwzględniać potrzeby transportowe mieszkańców. Wciąż brakuje zarówno w województwie jak i w miastach szybkiego transportu zbiorowego rozumianego kompleksowo. Chodzi o zapewnienie przez środki techniczne (wydzielone torowiska, bus pasy, zamknięte dla innych pojazdów ulice) jak najkrótszych czasów podróży transportem zbiorowym. Krótki czas podróży to szybka jazda transportem publicznym oraz krótki czas dojścia do przystanku a także krótki czas oczekiwania na przesiadki. w Krakowie należy oczekiwać zwiększenia prędkości tramwajów na wszystkich odcinkach sieci gdzie jest to możliwe. Wszystkie relacje kolejowe powinny być rozkładowo powiązane z lokalnym transportem autobusowym (busowym) aby pasażer był przewożony jak najbliżej od drzwi źródła podróży do drzwi celu podróży. Przy takim podejściu nie będzie potrzeby użytkowania antyekologicznego środka transportu jakim jest samochód. Budowa parkingów Park and Ride przy przystankach kolejowych choć słuszną to nie załatwi wszystkich potrzeb i sama w sobie nie ograniczy znacząco ruchu samochodowego. Natomiast przy wszystkich przystankach kolejowych należy wydzielać parkingi rowerowe typu Bike and Ride i budować dojazdowe drogi dla rowerów. Ważnym dla Programu jest realizacja szybkiej kolei aglomeracyjnej w obsłudze Krakowa oraz sąsiadujących miast i miejscowości.		

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Po ukończeniu trasy średnicowej należy podjąć realizację przystanków na trasie małej obwodnicy kolejowej. w zakupach nowych pociągów należy zwrócić uwagę na zapewnienie większej ilości miejsc do przewozu rowerów. Natomiast istniejące jednostki produkcji sądeckiej firmy NEVAG należy wyposażać w miejsca dla rowerów na drugim końcu składu a gdy to okaże się niewystarczające zabezpieczyć dodatkowe miejsca. Docelowo na odcinkach miejskich Wieliczka –Lotnisko oraz Skawina –Batowice należy zapewnić częstotliwość kursowania szybkiej kolei aglomeracyjnej 10-15 minut a na zamiejskich 30 minut.		
7.	Osoba prywatna	Program przewiduje rozbudowę zintegrowanej sieci tras rowerowych VeloMałopolska i w oparciu o infrastrukturę tras rowerowych opracowanie planu rozwoju turystyki rowerowej. Przejęcie części podróży przez rower na terenie województwa małopolskiego, zwłaszcza podróży turystycznych i rekreacyjnych będzie miało duże znaczenie w poprawie czystości powietrza. z tej racji ważną jest kontynuacja programu VeloMałopolska w postaci realizacji zintegrowanej sieci tras rowerowych w obszarze całego województwa. Należy jednak zwrócić uwagę, żeby te trasy były realizowane zgodnie ze standardami przyjętymi w koncepcji opracowanej dla Urzędu Marszałkowskiego. z dotychczasowych obserwacji wynika, że tak nie jest: w rejonie Kamienia na Wiślanej Trasie Rowerowej, w rejonie jeziora czorsztyńskiego na VeloDunajcu, w rejonie Muszyny na EV-11.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
8.	Osoba prywatna	Program przewiduje wdrożenie stref o zaostrzonym reżimie wjazdu i parkowania pojazdów spalinowych (wyłączenia z ruchu samochodów bądź ograniczenia ich dostępność w ustalonych strefach miast). Wprowadzenie stref ograniczonej emisji komunikacyjnej w oparciu o normy euro wymaga zmiany przepisów na poziomie krajowym. Wszystkie ww. działania godne są pełnego poparcia ale wdrożenie niezwykle ważnych	Informacja/wyjaśnienie	Strefy czystego transportu powinny być wprowadzane w pierwszej kolejności w miejscowościach, w których występują wysokie poziomy dwutlenku azotu jako zanieczyszczenia transportowego. w przypadku Małopolski

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		stref czystego transportu wciąż pozostaje postulatem na papierze. Należy zmusić posłów z regionu Małopolski aby zainicjowali konkretne działania na szczeblu rządowym umożliwiające realizację tych stref. Strefy czystego transportu powinny powstać we wszystkich miastach regionu a nie tylko w Krakowie. Takie rozwiązania są szczególnie ważne dla uzdrowisk i miejscowości wczasowych gdzie ludzie przyjeżdżają z miast zatrutych spalinami. z rynków miast Małopolski powinny raz na zawsze zniknąć parkingi samochodowe aby zamienić je na salony tych miast dostępne wyłącznie dla pieszych i rowerzystów.		przekroczenia poziomu dopuszczalnego NO2 występują w Krakowie.
9.	Osoba prywatna	Program proponuje realizację projektu pn. „Inwestycje drogowe przyjazne środowisku” m.in. poprzez: budowę nowych obwodnic przyczyniającą się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Zwracam uwagę, że budowa obwodnic nie zmniejsza emisji lecz je przenosi w miejsca pozbawione siedzib ludzkich w ich otoczeniu, co jest korzystnym działaniem. Zmienia się też struktura składników spalin, gdyż zwiększenie prędkości na obwodnicy sprzyja większej emisji tlenków azotu i mniejszej emisji tlenku węgla.	Informacja/wyjaśnienie	Przeniesienie emisji transportowej na obszary niezabudowane w powiązaniu z ograniczaniem ruchu w obszarach zabudowanych, powoduje zmniejszenie kumulacji wysokich stężeń dwutlenku azotu w centrach miast.
10.	Osoba prywatna	Oprócz ww. bardzo cennych działań jakie proponuje Program trzeba zwrócić uwagę, że najlepsze nawet działania w zakresie zwiększenia roli kolei okażą się niewystarczające jeśli nie zostanie wybudowany odcinek linii kolejowej Podłęże – Piekietko oraz modernizacja odcinka Chabówka – Nowy Sącz. Bez tego brakującego elementu sieci kolejowej nie uzyska się konkurencyjnego wobec samochodu czasu przejazdu (około 1 godziny) do Nowego Sącza i Zakopanego! Jest to inwestycja rządowa i na rząd należy naciskać aby w ramach reklamowanego Nowego Ładu zrealizować tą najważniejszą dla regionu inwestycję. To przedsięwzięcie zapewni ekologiczny szybki transport konkurencyjny wobec degradacyjnego transportu samochodowego jaki obecnie	Informacja/wyjaśnienie	Zgłoszona uwaga nie dotyczy treści konsultowanego dokumentu. Wszelkie działania w tym zakresie zostały wpisane w Strategię Rozwoju Transportu w Województwie Małopolskim na lata 2010-2030.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		dominuje w Małopolsce. Także wszystkie pozostałe linie kolejowe po ich modernizacji powinny być efektywnie wykorzystane. Z zadowoleniem należy przyjąć wiadomość, że Małopolska zleci opracowania studialne dla linii kolejowych Kraków-Myślenice i Kraków – Olkusz. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że będą one miały duży potencjał w ograniczeniu ruchu samochodowego tylko wtedy gdy czas przejazdu np. z Myślenic do Krakowa Głównego nie przekroczy 30 minut. Zapowiadane przez przedstawicieli PKP czasy przejazdu rzędu 50 minut nie zapewnią kolei przewagi nad busami, których obecny czas przejazdu w warunkach kongestii wynosi około 50 minut.		
11.	Osoba prywatna	Z niepokojem obserwuję masowe wjeżdżanie sportowymi motocyklami (bez tablic rejestracyjnych), quadami, pojazdami terenowymi na pieszne szlaki turystyczne Beskidu Średniego, Wyspowego, Żywieckiego i Gorców a także do lasów. Szczególnie ma to miejsce: · w paśmie Sularzówki · na Szczebłu · w paśmie Lubonia Wielkiego i Małego · od Rabki po Stare Wierchy. Hałas i zanieczyszczenie powietrza w obszarach leśnych ze względu na gorsze rozpraszanie spalin występuje długo. Dotyczy to obszarów w większości NATURA 2000 gdzie nie powinno być żadnych zanieczyszczeń. Ponadto obserwujemy agresywne postawy młodych motocyklistów, którzy nie zważając na pieszych turystów, zagrażają ich bezpieczeństwu. Jazda motocyklami, quadami, pojazdami terenowymi po tych szlakach zakłóca spokój i zanieczyszcza powietrze, doprowadza do konfliktów między kierowcami a turystami, którzy na pieszych szlakach poszukują spokoju, czystego powietrza i kontaktu z przyrodą. Problem narasta a władze nie	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		reagują choć obowiązuje w Polsce formalny zakaz wjeżdżania pojazdami w obszary leśne. Należy domagać się od służb porządkowych organizowania obław na motocyklistów i quadowców w każdy pogodny weekend lata i jesieni. Program powinien wymusić na służbach porządkowych takie działania, gdyż bez egzekucji Program pozostanie na papierze.		
12.	Administracja	Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu - pominięto WFOŚiGW w Krakowie.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
13.	Administracja	Rokiem bazowym jest 2020, a w rozdziale OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA przyjmowane są wielkości emisji na podstawie roku 2018. Należy mieć na uwadze, że od roku 2018 wiele się zmieniło ze względu na zintensyfikowane działania w obszarze finansowania wymiany kotłów i termomodernizacji budynków jednorodzinnych ze środków rządowego Programu Czyste Powietrze (który uruchomiono we wrześniu 2018 r.) oraz dofinansowań z regionalnego programu operacyjnego (realizowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; część gmin jeszcze jest w toku wdrażania projektów). Do redukcji emisji przyczynia się również montaż instalacji fotowoltaicznych od roku 2019 w ramach Programu Mój Prąd. Analiza nie uwzględnia efektu skali działań przeprowadzonych w latach 2018-2020. Proponujemy przyjąć jednolitą agregację danych dla roku bazowego 2020.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
14.	Administracja	Wątpliwość budzi przywołany w dokumencie zapis pochodzący z Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego: „W województwie małopolskim funkcjonuje ponad 35 tys. instalacji OZE o łącznej mocy zainstalowanej równej 546 MW. Dominującą rolę odgrywają kolektory słoneczne (61%), panele fotowoltaiczne (33%) oraz pompy ciepła (blisko 5%)”, a w szczególności że dominującą rolę w strukturze OZE odgrywają kolektory słoneczne (61%). Dokument podaje stan wykorzystania OZE w województwie	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		małopolskim (stan na 10.2019) oraz w przypadku instalacji fotowoltaicznych, jak wynika z przypisu, wyłącznie duże instalacje o łącznej mocy 5,5 MW – sektor energetyki i budownictwa (str. 6 Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego). Obserwując rosnące od 2019 r. zainteresowanie mikroinstalacjami PV i dofinansowaniami ze środków Programu Mój Prąd, które były dostępne w latach 2019-2020, z dodatkowym mechanizmem zachęty w postaci ulgi termomodernizacyjnej, wątpliwe jest aby faktycznie w roku bazowym 2020 podana struktura była aktualna. a skoro dokument podejmuje agregację udziału kolektorów słonecznych w strukturze OZE, które w większości użytkowane są w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych, to powinien również uwzględniać mikroinstalacje PV w mocy z roku bazowego. Jak podaje publikator – GLOBENERGIA, Według danych Polskich Sieci Elektroenergetycznych (PSE), moc zainstalowana w fotowoltaice na koniec 2020 r. wyniosła 3935,74 MW. Oznacza to wzrost o 2463 MW w porównaniu do 2019 r. Moc zainstalowana w fotowoltaice wzrosła o 200 proc. w ciągu zaledwie 12 miesięcy (w roku 2020). Także w roku 2021 obserwowany jest dynamiczny przyrost instalacji PV.		
15.	Administracja	Proponujemy uwzględnić również Strategię działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie na lata 2021 – 2024 przyjętą uchwałą Rady Nadzorczej nr 166-2020 z dnia 29.10.2020 r.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
16.	Administracja	Wśród dokumentów strategicznych odniesiono się do „Strategii działania NFOŚiGW na lata 2021-2024”. Proponuje się uzupełnić wykaz dokumentów o dokument pn. : „Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska na lata 2021-2024 (załącznik do Uchwały nr 113/20 Rady Nadzorczej NFOŚiGW z dnia 26.06.2020r.).	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
17.	Administracja	Emisja z sektora komunalno-bytowego - pominięto niską efektywność energetyczną budynków, będącą przyczyną wysokich emisji zanieczyszczeń do powietrza, oraz nie wskazano na poprawę efektywności jako narzędzia poprawy jakości powietrza.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
18.	Administracja	W analizie SWOT w obszarze: „Mocne strony – czynniki wewnętrzne” wśród inicjatyw i projektów realizowanych w kierunku wdrażania nowych rozwiązań nie uwzględniono projektu realizowanego w ramach Podziałania 1.3.3 POIiŚ 2014-2020 pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, który na terenie województwa małopolskiego wdrażany jest przez WFOŚiGW w Krakowie. Prosimy o uzupełnienie informacji.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
19.	Administracja	W analizie SWOT w obszarze: „Mocne strony – czynniki wewnętrzne” proponujemy wprowadzić realizację kontroli zgodnie z wymaganiami POP WM, a części tabeli dot. Słabych stron/zagrożeń można ująć niewłaściwą realizację wymogów POP w tym zakresie.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
20.	Administracja	Wśród działań mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i ochronie powietrza wskazano stworzenie bazy inwentaryzacji źródeł ciepła i instalacji OZE w budynkach mieszkalnych, budynkach niemieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej. Realizację tego zadania przypisano gminom. Zapisy dokumentu strategicznego w obszarze tworzenia baz danych powinny odzwierciedlać przede wszystkim stan prawny wynikający z ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. Dz.U. 2021 poz. 554), która nie została przywołana w opisie.	Informacja/wyjaśnienie	Od 1 lipca 2021 r. inwentaryzacja budynków odbywa się za pośrednictwem Centralnej Ewidencji Emisji Budynków (CEEB), która została wprowadzona ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. Dz.U. 2021 poz. 554). Wstrzymany został obowiązek wprowadzania przedmiotowych danych do wojewódzkiej bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków. Działanie związane ze stworzeniem

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				Bazy inwentaryzacji zostało usunięte z dokumentacji.
21.	Administracja	Działanie „wsparcie finansowe inwestycji w zakresie poprawy jakości powietrza i klimatu...” przypisano: gminom, powiatom, przedsiębiorstwom. Należy rozważyć także, w kontekście wskazanego zadania, takie instytucje jak: NFOŚiGW, WFOŚiGW, MARR S.A.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
22.	Administracja	Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i ochrona powietrza pominięto zagadnienie dążenia do zapewnienia efektywności energetycznej w przemyśle, w tym również w zakresie ograniczenia zużycia energii w procesach przemysłowych.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
23.	Administracja	W projektach strategicznych pominięto finansowany z POLiŚ 2014- 2020 projekt pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we współpracy z Wojewódzkimi Funduszami oraz Województwem lubelskim. Projekt na terenie województwa małopolskiego wdrażany jest przez WFOŚiGW w Krakowie.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
24.	Administracja	Można uzupełnić założenia Programu Mój elektryk – nabór został już ogłoszony http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-2021/moj-elektryk Ponadto nie uwzględniono Programów: - „Klimatyczne uzdrowiska” http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodkikrajowe/programy-2021/klimatyczne-uzdrowiska/ - Programu Mój Prąd - https://mojprad.gov.pl/ Należy rozszerzyć o programy realizowane i wdrażane przez WFOŚiGW w Krakowie oraz zadania finansowane zgodnie z „Zasadami finansowania zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w Krakowie” Pełna lista projektów zawarta w piśmie z uwagami.		
25.	Administracja	Pod tabelą można dodać informację dodatkową, że ww. lista programów może ulegać zmianom i wskazane jest korzystanie z wszelkich dostępnych źródeł wsparcia jakie pojawią się w okresie wdrażania niniejszego Programu Strategicznego Ochrony Środowiska.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
26.	Administracja	Programu strategicznego ochrona środowiska dla województwa małopolskiego. Należy wykreślić Zadania związane z obiektami ochrony przeciwpowodziowej wraz z instalacją. Fundusz nie może finansować zadań związanych z budową obiektów wykorzystywanych do kształtowania gospodarki wodnej zmierzającej do regulacji cieków wodnych, przeciwdziałanie naturalnym zagrożeniom, zabezpieczenia przeciwpowodziowe i inne działania z dziedziny inżynierii wodnej. W ramach obecnych środków Funduszu, samorzady mogą realizować jedynie zadania wymienione w katalogu z art. 400b ust. 2 w zw. z art. 400a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Nie należą do nich działania z zakresu gospodarki wodnej polegające m.in. na wspomaganiu realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących gospodarce wodnej, w tym dotyczących instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej, które zostały wyłączone po wprowadzeniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne. Ze środków Funduszu mogą być realizowane jedynie przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodnej, które nie zostały wyłączone z katalogu zawartego w art. 400a ust. 1 POŚ, m.in. przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i likwidowanie ich skutków dla środowiska, określone w art. 400 a ust. 1 pkt. 19). Ocena możliwości i zakresu finansowania inwestycji	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w dziedzinie gospodarki wodnej przez Fundusz, dokonywana jest każdorazowo na podstawie indywidualnych ustaleń, co do faktycznego zakresu przedsięwzięć i ich związku z katalogiem zadań Funduszu określonych w art. 400a ust. 1 ustawy POŚ. Ze środków Funduszu finansowane jest nadal szereg zadań związanych z ochroną wód, tj. m.in. budowa sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków i sieci wodociągowej (w określonych przypadkach) w formie niskooprocentowanej pożyczki z możliwością jej częściowego umorzenia. w świetle art. 400 a ust. 1 pkt 38) i 40) POŚ możliwe jest również współfinansowanie przez Fundusz projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz pozyskiwanych w ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi oraz współpracy dwustronnej. Jeśli zatem dany projekt dotyczy wspomagania realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej, może uzyskać dofinansowanie ze środków Funduszu.		
27.	Administracja	Wskazano następujące działanie cyt." Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Samorząd województwa, WIOŚ w Krakowie, PGW Wody Polskie, powiaty)". Proponuje się wykreślić słowo powiaty i wpisać Starostowie w ramach wydanego pozwolenia zintegrowanego. w żadnym innym przypadku starosta (tym bardziej powiat) – jako organ ochrony środowiska nie posiada podstawy prawnej do prowadzenia kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
28.	Administracja	We wdrożenie i realizację Programu powinny zaangażować się różne podmioty, w tym m.in. Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie i powiatowe stacje sanitarno-	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		epidemiologiczne. Nadzór nad przedsięwzięciami WSSE i PPSSE - Higiena Środowiska, Higiena Komunalna.		
29.	Administracja	Lasy i użytkowanie terenu, wzrost +53,9% Proszę o odnieść się do wzrostu gazów cieplarnianych z ww. terenów.	Informacja/wyjaśnienie	Dane pochodzą z Regionalnego Planu Działań na rzecz Klimatu i Energii. Sektor użytkowania gruntów może być odpowiedzialny tak za emisje gazów cieplarnianych (na przykład z powodu wylesiania lub osuszania terenów podmokłych), jak również za usuwanie ich z atmosfery. Dwutlenek węgla jest np. pochłaniany przez wzrost roślin, produkty drewniane mogą stanowić magazyn CO ₂ , ale już spalane jako biomasa na energię powodują emisje gazów cieplarnianych. Emisja pochodzi ze spalania paliw i energii w ramach użytkowania lasów a także z użytkowania terenów w tym błękitnej i zielonej infrastruktury.
30.	Administracja	Zagrożenia czynniki zewnętrzne: nielegalne podrzucone odpady przemysłowe (innych niż komunalne) oraz niemożność egzekucji usunięcia odpadów przemysłowych od podmiotów które je zbierały w ramach posiadanych zezwoleń. Podrzucone na tzw. dzikich wysypiskach odpady przez podmioty świadczące usługi np. budowy, remontów, sprzątania, brak ich zarejestrowania w BDO, odpady znajdują się poza systemem. Podrzucone odpady przez podmioty posiadające zezwolenie na zbieranie stanowią realne zagrożenie dla środowiska.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
31.	Administracja	Zagrożenia czynniki zewnętrzne: Brak przepisów prawa regulujących nadzór i usuwanie gatunków inwazyjnych (roślin). Brak jednoznacznie wskazanie odpowiedzialnych za nadzór oraz za usunięcie roślin inwazyjnych	Informacja/wyjaśnienie	Wprowadzanie zaproponowanych zapisów nie byłoby uzasadnione, ze względu na podpisaną przez Prezydenta RP w dn. 19 sierpnia

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				Ustawę z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych. Ustawa reguluje kwestie identyfikacji i usuwania gatunków obcych, w tym inwazyjnych.
32.	Administracja	Działania: "Wymiana starych, konwencjonalnych jednostek wytwórczych (palenisk na paliwa stałe), niespełniających wymogów środowiskowych w zakresie emisji zanieczyszczeń oraz termomodernizacja obiektów budowlanych sektora mieszkaniowego oraz sektora nie mieszkaniowego (podmioty gospodarcze)." Proponowany zapis: "Wymiana wszystkich palenisk na paliwa stałe, w tym przez podmioty gospodarcze (instalacje nie podlegające zgłoszeniu)."	Uwzględniono	Brak odniesienia.
33.	Administracja	Kontrola firm w zakresie gospodarki odpadami w tym w zakresie zgodnego z prawem wytwarzania i zagospodarowywania odpadów, w tym ich przetwarzania. Wytwarzane odpady przez podmioty świadczące usługi np. budowy, remontów, sprzątnia, brak ich zarejestrowania w BDO, odpady znajdują się poza systemem. Niezbędna jest kontrola wszystkich podmiotów przez WIOŚ.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
34.	Administracja	Tendencje niekorzystne: znaczący wzrost ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne w sektorze gospodarczym Pominęto w opracowaniu znaczący wzrost ilości odpadów innych niż komunalne, wzrost o 30 % przy poziomie wytwarzania 11 mln. Mg	Uwzględniono	Brak odniesienia.
35.	Administracja	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca wartość docelowa winna wskazywać zmniejszenie, a nie wzrost. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca winna spadać poprzez zastosowanie GOZ	Informacja/wyjaśnienie	Przyjęto założenie 3% wzrostu rocznie do 2025 r., natomiast od 2026 r. do 2030 r. - wzrost o 1% rocznie. Wzięto pod uwagę dane historyczne wskazujące rzeczywisty wzrost przyrostu wskaźnika z GUS (2017 r. - wzrost o 3%, 2018 r - 6,5%, 2019 r. - 0,3%) oraz tendencję wzrostu odbieranych i zbieranych odpadów

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				zgodnie ze sprawozdaniami gmin z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Pomimo celu wyznaczonego w Kpgo2022, dotyczącego zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów przewiduje się dalszy wzrost wytwarzania odpadów komunalnych związanego ze wzrostem konsumpcji.
36.	Administracja	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi - Budowa składowiska winien być usunięty zapis. Proponuje się: Budowa instalacji do termicznego przetwarzania odpadów oraz zakładów do przetwarzania odpadów szczególnie odpadów tworzyw sztucznych. Nie powinny powstawać nowe składowiska – ochrona powierzchnia ziemi, wykorzystane obecne dla składowania odpadów po ZTPO oraz budowa instalacji do przetwarzania tworzyw sztucznych ze względu na niewydolny rynek w tym zakresie.	Informacja/wyjaśnienie	Budowa instalacji do termicznego przetwarzania odpadów generuje zbyt wysokie koszty w stosunku do możliwości finansowych WFOŚiGW. Finansowanie inwestycji w zakresie termicznego przekształcania odpadów mieści się w kompetencjach NFOŚiGW. Usunięto z zakresu finansowania budowę składowisk.
37.	Administracja	Rysunek nieczytelny jeśli dane podane w różnych jednostkach.	Informacja/wyjaśnienie	Na rysunku nie zostały przyjęte jednakowe jednostki, ze względu na zbyt małe wielkości benzo(a)pirenu, dlatego też zastosowano wyjaśnienie i zmienione jednostki.
38.	Administracja	W tabeli 15 proponuje się dodanie celów odnoszących do wykorzystanie wodoru wyprodukowane z odnawialnych źródeł energii jako alternatywy do gazu.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
39.	Administracja	Proponuje się wprowadzenie działania w zakresie wdrażania przez przedsiębiorstwa w zwłaszcza nowych inwestycjach budynków wykorzystujących OZE oraz dążyć do minimalizacji zużycia nieodnawialnej energii elektrycznej i ciepłej.	Informacja/wyjaśnienie	Działanie związane z wdrażaniem przez wszystkie sektory wpisuje się w ramach celu: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA, w kierunku interwencji: "Wzrost wykorzystania lokalnego potencjału energii ze źródeł

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				odnawialnych we wszystkich sektorach wskazanych w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii (w tym energii, transportu, przemysłu i rolnictwa oraz budownictwa z uwzględnieniem sektora komunalno-bytowego)."
40.	Administracja	Proponuje się dodanie kierunków interwencji w zakresie zwiększania terenów naturalnych i innych instrumentów zwiększających infiltrację wody do gruntu jako naturalnego magazynu wody w środowisku. Dodanie również punktu odnoszącego się do rozwoju infrastruktury zabezpieczającej przed skutkami suszy np. międzygminnej sieci wodociągowej. Proponuje się aby w punkcie "Wykorzystanie ścieków i osadów ściekowych do wytworzenia biogazu wykorzystywanego do produkcji ciepła i energii elektrycznej (przedsiębiorstwa)." uwzględnić również spółki komunalne - samorządy.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
41.	Administracja	Proponuje się wprowadzenie w każdym z celów ogólnych zapisów zobowiązujących w postępowaniach administracyjnych dotyczących przedsiębiorstw wskazania ujmowania w planowanych inwestycjach aspektu wynikającego z tych celów np. uzasadnienia braku zastosowania OZE w planowanej inwestycji.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
42.	Administracja	Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie ochrony powietrza i klimatu oraz dla działających przedsiębiorstw, głównie sektora MŚP, w których następuje reorientacja głównego profilu działalności na branże zielonej gospodarki, szczególnie OZE oraz tworzenie zaplecza B+R oraz nowych łańcuchów wartości w branży OZE i zielonej gospodarki (gminy, powiaty, przedsiębiorstwa). Samorządy działają jedynie w zakresie swoich kompetencji.	Informacja/wyjaśnienie	Dodano zapis "Wsparcie finansowe i doradcze w zakresie (...)" Zaproponowane działanie ma na celu jedynie wsparcie, w związku z powyższym zapis został doszczegółowiony.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
43.	Administracja	Dążenie do ograniczenia śladu węglowego infrastruktury, budynków oraz systemów transportowych poprzez uwzględnianie bezpośrednich i pośrednich emisji (wynikających z produkcji materiałów używanych przez wykonawców) przy ocenie ofert (gminy, powiaty). Niezrozumiałym jest o jakich komórkach jest mowa w powyższym zapisie? Jest to raczej związane z województwem śląskim, aniżeli małopolskim.	Informacja/wyjaśnienie	Wymienione działanie dotyczy głównie udzielania zamówień publicznych na prace związane ze wskazanymi rodzajami inwestycji. Ślad węglowy oblicza się dla każdego produktu czy inwestycji czyli ile zostanie wyprodukowane dwutlenku węgla w całym procesie realizacji.
44.	Administracja	Wsparcie tworzenia modeli biznesowych i powiązań gospodarczych (symbioz) opartych na zwiększeniu wykorzystania zasobów wprowadzonych do obiegu gospodarczego i ograniczaniu powstawania odpadów (Samorządy wojewódzkie i gminne, powiaty, przedsiębiorcy, jednostki naukowo-badawcze).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
45.	Administracja	Innowacyjne projekty z zakresu zmniejszenia zasobo- i energochłonności procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach oraz zapobiegania powstawania odpadów; wsparcie inicjatyw B&R w tym zakresie (Samorząd województwa, gminy, powiaty, przedsiębiorcy, jednostki naukowo-badawcze, organizacje ekologiczne Powiaty nie zajmują się branżą odpadową. Mogą wspierać gminy oraz wydają decyzje administracyjne przedsiębiorcom (również nie wszystkim, w zależności od ilości zbieranych/przetwarzanych odpadów).	Informacja/wyjaśnienie	Zaproponowane działanie ma na celu jedynie wsparcie, w przypadku powiatów to wspieranie gmin, a także uwzględnianie w wydawanych decyzjach zapisów dotyczących ograniczenia powstawania odpadów oraz uwzględnienia GOZ w jednostkach powiatowych. Doszczegółowiono treść zadania: "• Innowacyjne projekty z zakresu zmniejszenia zasobo- i energochłonności procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach oraz zapobiegania powstawania odpadów oraz uwzględnienia GOZ w jednostkach powiatowych; wsparcie inicjatyw B&R w tym zakresie."
46.	Administracja	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Samorząd	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		województwa, WIOŚ w Krakowie, PGW Wody Polskie, powiaty). Zakres gospodarki wodno-ściekowej nie należy do kompetencji powiatów.		
47.	Osoba prywatna	Jako przedstawiciel środowiska lekarskiego, który od wielu lat zajmuje się wpływem zanieczyszczenia środowiska na zdrowie popieram założenia programu strategicznego Ochrona środowiska dla województwa małopolskiego dotyczącego: Zakazu eksploatacji dla nowych kotłów i ogrzewaczy na węgiel od 1 stycznia 2022 roku i istniejących od 1 stycznia 2030 roku. - Zaostrzenia wymagań dla nowych kotłów na biomasę (emisja pyłu do 20 mg/m³) i nowych kominków (zamknięta komora spalania, automatyczna regulacja) od 1 stycznia 2023 roku. - Zachowania pozostałych terminów i wymagań obecnej uchwały antysmogowej dla Małopolski, w tym wymiana kotłów pozaklasowych do końca 2022 roku a kotłów 3 i 4 klasy do końca 2026 roku. Wśród licznych zagrożeń środowiskowych, z których tylko na niektóre mamy wpływ, nie możemy odkładać na później działań zmierzających do ratowania zdrowia swoich dzieci, wnuków oraz swojego, nawet jeśli ten okres przejściowy będzie wymagał od nas reorganizacji produkcji, sprzedaży kotłów, zmiany paliw i związanych z tym nakładów finansowych, które wszyscy ponosimy. Wierzę, że te poniesione przez nas nakłady przyniosą po latach zamierzone efekty zdrowotne. Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę na fakt, że oprócz konieczności zaostrzenia wymagań dla nowych kotłów na biomasę, warto zwrócić jednocześnie uwagę na fakt praktycznego braku kontroli nad rynkiem pelletów, które są alternatywą do spalania węgla. Niektóre firmy oferują tańsze produkty, które zawierają wiele bardzo szkodliwych substancji. Oprócz składników typowych dla biomasy w niektórych produktach znajdują się lakierowane odpady z produkcji mebli,	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		plastik itd., których spalanie wiąże się z uwolnieniem do atmosfery bardzo toksycznych chemikaliów takich jak benzen, formaldehyd, aldehyd octowy, dioksyny i wielu innych substancji o działaniu rakotwórczym, alergizującym, genotoksycznym, które sprzyjają powstawaniu wad wrodzonych i wielu innych chorób cywilizacyjnych.		
48.	Osoba prywatna	Chociaż w Polsce teoretycznie obowiązuje dla pelletów norma europejska EN 14961, której polski odpowiednik to norma PN-EN 1496, to jednak w praktyce norma może być stosowana dobrowolnie, co wykorzystują nieuczciwi producenci i sprzedawcy. Istnieje zatem konieczność nie tylko zaostrzenia wymagań dla nowych kotłów na biomasę ale także działań legislacyjnych umożliwiających kontrolę produkcji, sprzedaży i importu biomasy oraz stworzenie możliwości nałożenia i egzekwowania kar na nieuczciwych producentów i sprzedawców, bo nieświadomy mieszkaniec kupi wszystko co będzie tańsze. Wierzę, że świadomość zagrożeń zdrowotnych wynikających z spalania szkodliwych substancji, wspomże wieloletnie wysiłki władz Małopolski, naukowców, i wszystkich obywateli którym bliskie jest nasze zdrowie.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
49.	Administracja	Opinia przyjęta.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
50.	Administracja	Opinia przyjęta.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
51.	Administracja	W Programie w obszarze Zasoby geologiczne na str. 90 Tendencje zmian stanu środowiska jako tendencje niekorzystne podano: „Zmniejszenie wydobycia niektórych kopalin takich jak m.in.: rudy cynku i ołowiu, piaski podsadzkowe, surowce ilaste”. Natomiast następnie w analizie SWOT w Słabych stronach wskazuje się: „Negatywne oddziaływanie eksploatacji złóż surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze. Powstawanie odpadów pogórnictwa oraz przerobczych”. Wobec powyższego pojawia się tu	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		niejasność/sprzeczność, czy aby zmniejszenie wydobycia kopalin jest niekorzystną tendencją zmiany stanu środowiska?		
52.	Administracja	W obszarze Gleby str. 96 w analizie SWOT w Zagrożeniach wymieniono: „Niedobór środków finansowych” - nie jest natomiast jasne w jakim kontekście brak środków finansowych stanowi zagrożenie dla tego obszaru (jest to w ocenie tutejszego organu zbyt duży skrót myślowy).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
53.	Administracja	W Programie w części diagnostycznej w obszarze Gleby podnoszony jest temat rekultywacji terenów zdegradowanych i zdewastowanych. Pojęcie rekultywacji gruntów oraz gruntów zdegradowanych i zdewastowanych zdefiniowane jest w ustawie z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326). Nie wyodrębniono natomiast problemu samej remediacji i zanieczyszczenia powierzchni ziemi zdefiniowanych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219). W zaplanowanych działaniach została już uwzględniona zarówno rekultywacja jak i remediacja: Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych (właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, powiaty, gminy). Remediacja terenów zanieczyszczonych (sprawca zanieczyszczenia, właściciele gruntów, RDOŚ w Krakowie). Przy tym zgodnie z art. 20 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych do rekultywacji gruntów zobowiązana jest osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej na własny koszt. a na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nieustalone osoby, właściwy organ wymieniony w art. 5 tj. 4 właściwym w sprawach ochrony gruntów rolnych jest starosta, a gruntów leśnych – dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, z wyjątkiem obszarów parków narodowych, gdzie właściwym jest dyrektor parku.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
54.	Administracja	W Programie na str. 158 w Tabeli 21 Wykaz programów finansowanych ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW przy Ochronie powierzchni ziemi, w celu: „Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz przywrócenie do ponownego użytkowania terenów zdegradowanych poprzez rekultywację, w tym remediację, wraz z usuwaniem odpadów” - remediacja została potraktowana tylko jako element rekultywacji gruntów zdegradowanych stąd można wnioskować, zgodnie z zapisami ustawy, że przyznany budżet dotyczy tylko gruntów, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej.	Informacja/wyjaśnienie	W tabeli 21 wymienione są oryginalne programy dofinansowania zgodne z WFOŚiGW, których autorzy opracowania nie mogą zmieniać i rozbudowywać.
55.	Administracja	Również w Tabeli nr 19 Wskaźniki monitorowania Programu podano powierzchnię gruntów zdegradowanych i zdewastowanych poddanych rekultywacji. Nie podano powierzchni poddanych procesowi remediacji.	Nie uwzględniono	Brak danych dot. powierzchni poddanych procesowi remediacji - wskaźniki zgodnie z wytycznymi powinny być sformułowane w taki sposób by dane na ich temat były ogólnodostępne. w GUS prezentowane są dane dot. wyłącznie powierzchni gruntów zdegradowanych i zdewastowanych.
56.	Administracja	W prognozie oddziaływania na środowisko w tabeli nr 18 Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych oraz remediacja terenów zanieczyszczonych zostały rozdzielone (poz. 49 i 50). Choć w samym opisie również jest mowa tylko o rekultywacji (np. str. 160).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
57.	Administracja	Na str. 105 Programu podano: „W województwie małopolskim powołanych zostało 85 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 3 426,19 ha” (stan na 16.03.2021 r.).	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Informuję, że z dniem 25 maja 2021 r. weszło w życie zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie w sprawie rezerwatu przyrody „Góra Stołowa im. Ryszarda Malika”. Jest to nowo utworzony rezerwat położony wewnątrz kompleksu leśnego, pomiędzy wsiami Klucze, Jaroszowiec i Golczowice. Tym samym obecnie na terenie województwa małopolskiego znajduje się 86 rezerwatów przyrody. Mając na uwadze aktualność przedmiotowego Programu, powyższe informacje powinny zostać uwzględnione w dokumencie. w kontekście powyższego weryfikacji wymagać będą również informacje podawane na temat rezerwatów w Programie na str. 106 (rycina) i w tabeli na str. 152 oraz prognozie oddziaływania na środowisko na str. 82-83, a także w tabeli na str. 176 (z uwagi, iż informacje te stanowią powielenie treści Programu).		
58.	Administracja	W Programie uwagę zwraca układ w podrozdziale 4.11.1. Obiekty i obszary chronione. Na wstępie podawane są informacje na temat parków narodowych i rezerwatów, następnie pojawia się podtytuł: Obszary ochrony krajobrazowej po czym przytaczane są dane na temat parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, pomników przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych. w dalszej części opisywane są: Europejska sieć ekologiczna NATURA 2000, korytarze ekologiczne, Obszary Ramsar. Ochrona krajobrazowa stanowi jeden z ustawowych celów ochrony przyrody (art. 2 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody). Należy zwrócić uwagę, że walory krajobrazowe podlegają ochronie również w parkach narodowych czy rezerwach przyrody, a więc nie tylko w ramach parków krajobrazowych czy obszarów chronionego krajobrazu. Zatem w ocenie tutejszego organu lepszym rozwiązaniem byłoby posługiwanie się w Programie określeniem formy ochrony	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		przyrody/obszary chronione oraz uporządkowanie układu w tym podrozdziale. Analogiczna uwaga dotyczy prognozy.		
59.	Administracja	W Programie w obszarze Zasoby przyrodnicze w analizie SWOT na str. 116 w Zagrożeniach podano: „Zmiany klimatyczne powodujące, m.in. wysychanie, zanikanie gatunków” – jakkolwiek stwierdzenie jest słuszne to wskazane byłoby jego rozwinięcie/doprecyzowanie np. czego wysychanie dotyczy.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
60.	Administracja	W prognozie oddziaływania na środowisko w rozdziale 9. Środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz czytamy m.in.: „Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko i krajobraz można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko”. Następnie w prognozie wskazywane są działania organizacyjno-administracyjne które mogą przysłużyć się ograniczeniu oddziaływań. Wśród nich na str. 171 wymieniono: „odpowiednie zaplanowanie lokalizacji i rodzaju obiektów infrastruktury turystycznej (nie zagrażającej nadmiernej presji na obszary cenne przyrodniczo)”. Wydaje się, że odpowiednie zaplanowanie lokalizacji i rodzaju infrastruktury turystycznej winno służyć zapobieganiu nadmiernej presji na obszary cenne przyrodniczo. Zatem informacja podawana w nawiasie powinna brzmieć „niepowodującej nadmiernej presji na obszary cenne przyrodniczo”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
61.	Administracja	W prognozie w rozdziale 8.1 Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na Natura 2000 oraz różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta podano: „Pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze będzie miało zalesianie (pod warunkiem zachowania właściwego składu siedliskowego), w wyniku którego zwiększy się powierzchnia biologicznie czynna, a także powstaną nowe miejsca siedlisk roślin i zwierząt”. Należy podkreślić, że zalesienie terenów do tego predysponowanych środowiskowo nie wpływa na zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej (jeśli nie będzie ono odbywać się na terenach do tej pory niestanowiących takiej powierzchni). w programie wskazano działanie: „Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo”. Grunt nieleśny będący obecnie nieużytkiem czy gruntem nieprzydatnym rolniczo, który zapewnia naturalną wegetację, umożliwi swobodną infiltrację wód stanowi już powierzchnię biologicznie czynną. Zalesienie takich terenów nie zmieni bilansu powierzchni biologicznie czynnej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
62.	Administracja	W prognozie w tabeli 18 Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska przedstawiono siłę i charakter oddziaływań planowanych zadań na poszczególne komponenty środowiska. Jednakże w wielu przypadkach prognozowane oddziaływania mogą być trudne w interpretacji dla społeczeństwa/grup zainteresowanych samym Programem i procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niejasne jest np. w przypadku zadania: Przywracanie naturalnej retencji dolin rzecznych, poprawiających retencję, zwiększających bioróżnorodność i atrakcyjność krajobrazowo-turystyczną, w jaki sposób mogłoby ono negatywnie oddziaływać np. na krajobraz (w matrycy wskazano na możliwe pozytywne i negatywne oddziaływania na ten komponent, podobnie jak na	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, powierzchnię ziemi). w innym przykładzie zastanawiające może być np. że w odniesieniu do zadania: Realizacja zabezpieczeń akustycznych lub nawierzchni o obniżonej hałaśliwości na istniejących drogach zgodnie z priorytetami ustanowionymi w programach ochrony środowiska przed hałasem wskazano na możliwe negatywne oddziaływania (krótkoterminowe, chwilowe, lokalne) m.in. na różnorodność biologiczną i rośliny, natomiast w przypadku zwierząt nie stwierdzono oddziaływań (żadnych).		
63.	Administracja	W prognozie we Wstępie podano: „Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko (...) wynika z poniższych aktów prawnych: (...) – ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020 poz. 283, z późn. zm.) (...); – ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. 2021 poz. 247)”. w przypadku ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku...przytoczono nieaktualną pozycję z Dziennika Ustaw, natomiast w przypadku ustawy Prawo ochrony środowiska podana pozycja nie dotyczy tej ustawy a ww. uooś. (Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Dz.U. 2021 poz. 247).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
64.	Administracja	W tekście Programu pojawia się Rysunek 20. Szacunkowa liczba osób narażonych na hałas LDWN i LN dla miasta Tarnowa", nie został on jednak ujęty w spisie rysunków, przez co pojawia się rozbieżność w dalszej numeracji rysunków od nr 20 w tekście i spisie. Rozbieżności występują także pomiędzy	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		numeracją i tytułami tabel w tekście i spisie tabel (w spisie 22 tabele w tekście 21).		
65.	Administracja	Brak uwag.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
66.	Administracja	W części dotyczącej „zwiększonego stężenia w obszarach zwartej zabudowy miast i obszarów o dużej gęstości zaludnienia” - jest to oczywiste, natomiast z uwagi na wzrost zanieczyszczenia spowodowanego rozwojem transportu może dobrze delikatnie przeformułować, to zdanie tak by nie wynikało z niego, iż zwarta zabudowa miejska jest elementem negatywnym. Kumulacja zanieczyszczeń wynika nie tyle ze zwartości zabudowy co z wykorzystywania węgla i niskosprawnych kotłów. Poza tym promujemy koncepcje miasta zwartej, kompaktowego, które co do zasady jest bardziej efektywnie energetycznie i ekologiczne.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
67.	Administracja	Brak konsekwencji: w pierwszym akapicie jest zapisane, że przemysł nie ma znaczącego wpływu na jakość powietrza a na schemacie wymieniony jest przemysł energetyczny jako główne źródło.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
68.	Administracja	Na schemacie nie podano okresu zmian (lata ...-19?)	Uwzględniono	Brak odniesienia.
69.	Administracja	W poniższych akapitach proponuję zmiany: W 2020 r. Małopolskę zamieszkiwało 3,4 mln osób (co stanowi 8,9% całkowitej liczby mieszkańców w kraju). Miasta zamieszkuje 48,1% ludności. Gęstość zaludnienia wynosi 225 osoby/km ² i jest znacznie wyższa od średniej dla kraju (122 osoby/km ²). w 2019 r. przyrost naturalny był dodatni i wynosił 1,2 na 1000 ludności (drugie miejsce w kraju po województwie pomorskim). (to nie jest prawda mamy niższą wartość PKB/mieszkańca niż średnia krajowa Ludność w wieku produkcyjnym, w 2020 roku stanowiła 60,2% ogółu ludności, a w wieku poprodukcyjnym 20,7%. w 2020 r. stopa bezrobocia na koniec roku wyniosła 5,3% (średnia w Polsce 6,2%), co stawia Małopolskę na czwartym miejscu w kraju.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
70.	Administracja	Analiza SWOT SŁABE STRONY Dodałbym punkt: punktowe zmiany planów miejscowych, nie pozwalające na pełną analizę uwarunkowań. Ponadto dyskusyjne jest zaliczenie „Specyficznego wyżynno-górskiego charakteru województwa powodującego wezbrania małych cieków” jako SŁABĄ STRONĘ; Może lepiej napisać, że brak jest właściwej polityki przestrzennej i gospodarowania wodami w wyżynno-górskich obszarach. SZANSE Monitoring jest podstawą do kreowania polityk i podejmowania właściwych działań. Jednakże sam monitoring nie musi przekładać się wprost na działania adaptacyjne.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
71.	Administracja	Niezbyt fortunny tytuł OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA, może raczej: Klimat i jakość powietrza (bo to diagnoza)	Informacja/wyjaśnienie	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA to nazwa obszaru interwencji zgodna z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska", Warszawa 2015 r. Obejmuje ona zagadnienia klimatu, jakości powietrza, w tym OZE. Jednolite nazewnictwo obszarów przyjęte jest w całym dokumencie.
72.	Administracja	MOCNE STRONY Przeformułować zapis "Rozbudowana sieć hydrologiczna" na „Rozwinięta sieć hydrologiczna/hydrograficzna”; termin rozbudowana sugeruje wpływ człowieka, a tu chodzi o naturalne czynniki, które przyczyniły się do ukształtowania takiej a nie innej sieci rzecznej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
73.	Administracja	SŁABE STRONY Rozumiemy, że sformułowanie „Niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych” odnosi się do kanalizacji ogólnospławnej, odprowadzającej przede wszystkim ścieki. Spływ wód opadowych kanalizacją nie jest korzystny	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		z punktu widzenia retencji wody i poprawy stosunków wodnych, zapobiegających suszy i łagodzących gwałtowne wezbrania. Czy nie warto podkreślić w kontekście gospodarowania wodami, problemu zbyt dużego odprowadzania wód opadowych i roztopowych w obszarach zurbanizowanych właśnie do kanalizacji, przy braku retencjonowania wody (mimo, że zagadnienie to zazwyczaj umieszczane jest w kontekście zmian klimatu, to wydaje się, że powinno być również przy temacie wody – problem ten wynika nie tylko ze zmian klimatu co z niewłaściwego zagospodarowania przestrzeni urbanistycznej).		
74.	Administracja	W zdaniu: w 2019 r. w miastach z sieci wodociągowej korzystało 1 571 805 osób (56% ludności).- powinno się odnosić do ludności miast (95,8%), w tekście brak informacji o ludności wiejskiej korzystającej z wodociągów (69%), który to wskaźnik w Małopolsce jest niski i obrazuje skalę potrzeb do realizacji sieci wodociągowej w najbliższych latach.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
75.	Administracja	Mapy zwodociągowania i skanalizowania wyraźniej pokazałyby zróżnicowanie gdyby były wg gmin nie wg powiatów,	Uwzględniono	Brak odniesienia.
76.	Administracja	Analiza SWOT stwierdzenie: Wysoki odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej – 82% w 2019 r. – nie oddaje rzeczywistości, ponieważ w tym zakresie jesteśmy na jednym z ostatnich miejsc w kraju i jest to raczej słaba niż mocna strona województwa.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
77.	Administracja	90 DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA GLEBY dodać oraz UŻYTKOWANIE TERENU, ponieważ jest o tym mowa.	Informacja/wyjaśnienie	Tytuł rozdziału "GLEBY" jest przyjętym wg wytycznych nazewnictwem, obejmuje wszystkie elementy i informacje dotyczące gleb, w tym również sposobu użytkowania gruntów.
78.	Administracja	Str. 94 Osuwiska Przeformułować „w górskiej części Karpat”, ponieważ nie ma niegórskiej części. I dalej w tym samym	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		akapicie: powinno być zapadliska przedkarpackiego a nie karpackiego		
79.	Administracja	Analiza SWOT stwierdzenie „Wysoki udział gruntów rolnych i leśnych (91%powierzchni województwa w 2019 r.). – nie jest prawdziwe, ponieważ nie odbiega in+ od innych województw (udział Małopolski w pow. kraju - 4,9%, pow. Użytków rolnych – 4,9%, lasów – 4,8%, natomiast duży udział mamy w terenach zabudowanych -5,8% co nie jest mocną stroną)	Uwzględniono	Brak odniesienia.
80.	Administracja	Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i ochrony powietrza „Programy racjonalnego gospodarowania wodą i energią w dostosowaniu do zmian klimatu” Rozumiemy, iż przewidywane jest rozpoczęcie prac nad tego typu programami przez Województwo. Kto z ramienia Urzędu Marszałkowskiego będzie uczestniczył w tworzeniu tego typu opracowań?	Informacja/wyjaśnienie	Działania edukacyjne i szkoleniowe będą realizowane w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA realizowanego przez Województwo Małopolskie we współpracy z 21 małopolskimi powiatami.
81.	Administracja	Adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym Działania: Punkt 2 „Wsparcie w przygotowaniu miejskich planów zagospodarowania przestrzennego...”; w jaki sposób i kto będzie wspierał w przygotowaniu tych planów? Może dobrze byłoby rozszerzyć to nieco i napisać nie tyle o planach zagospodarowania, które sporządzane są na mocy ustawy o planowaniu i mają dość precyzyjny zakres tego co można regulować, a spróbować wypracować coś nowego np. tzw. plany sąsiedztw (ang. neighbourhood plans), które mogłyby stać się elementem uwarunkowań do planów zagospodarowania itp.	Informacja/wyjaśnienie	Działania edukacyjne i szkoleniowe będą realizowane w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA realizowanego przez Województwo Małopolskie we współpracy z 21 małopolskimi powiatami.
82.	Administracja	Zakres: punkt 2 Może przeformułować nieco ten zapis, ponieważ budując i rozbudowując kanalizację deszczową nie przyczyniamy się istotnie do retencjonowania wody, która systemem kanałów po prostu spływa do rzek itp. Może poszerzyć sformułowanie „infrastruktury towarzyszącej...” nazywając ją narzędziami/technikami błękitno-zielonej infrastruktury. Termin ten bardziej oddaje istotę problemu, polegającą m. in. na	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		odchodzeniu od odprowadzania wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej rozumianej w tradycyjny sposób, na rzecz zatrzymywania wody w ramach narzędzi błękitno-zielonej infrastruktury, czyli np. w nieckach/rowach bioretencyjnych/infiltracyjnych, ogrodach deszczowych, zieleni ulicznej, parkowej, skwerów, małych zagłębień na wodę/oczek wodnych, zazielenionych dachach i ścianach itp.		
83.	Administracja	WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU Tabela 19 Udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym – czy wartość docelowa (2030 r.) 80% nie jest zbyt optymistyczna?	Uwzględniono	Brak odniesienia.
84.	Administracja	Lesistość – założyliśmy niewielki wzrost; jest to bezpieczne w kontekście ewaluacji, niemniej jednak czy nie zaproponować wyższej wartości do min. 30%?	Informacja/wyjaśnienie	Podniesienie wskaźnika do 30% byłoby dość ryzykowne, szczególnie, iż w latach 2016-2019 powierzchnia lasów w województwie spadła o prawie 90 ha. Niestety spada również tempo zalesień na gruntach prywatnych (zjawisko dość znaczące i obserwowane w całej Polsce).
85.	Administracja	Po zapoznaniu się z załącznikiem nr 1 do projektu uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego - założeniami projektu strategicznego ochrona środowiska, w ramach prowadzonych konsultacji społecznych, Wójt Gminy Biały Dunajec informuje, co następuje: 1. w celu realizacji tak wielowątkowych zadań z zakresu ochrony środowiska niezbędne jest zapewnienie środków finansowych na szczeblu wojewódzkim oraz zapewnienie prostych instrumentów wsparcia. Stopień skomplikowania oraz zawartość zasad obowiązujących przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych i tym samym realizacji programów dotacyjnych w dziedzinie ochrony środowiska, powietrza, gospodarki wodnej powoduje, że zarówno gmina, jak i mieszkańcy i przedsiębiorcy mają trudności	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		z pozyskaniem zewnętrznego wsparcia. Dodatkowo Gmina Biały Dunajec, biorąc pod uwagę fakt, że jest gminą niewielką obszarowo oraz administracyjnie (5 sołectw) nie ma możliwości zagospodarowania budżetu gminy całkowicie w zadania związane z ochroną środowiska, choć niewątpliwie, stoimy na stanowisku, że takie zadania jak ochrona klimatu, powietrza i wody są jednymi z najważniejszych zagadnień w dzisiejszych czasach.		
86.	Administracja	Działania polegające na wsparciu finansowym mieszkańców i przedsiębiorców oraz zadania nałożone na gminy, takie jak (wskazane w programie): a) wymiana starych palenisk na paliwa stałe, b) wsparcie finansowe inwestycji w zakresie ochrony powietrza i klimatu oraz dla działających przedsiębiorstw, głównie sektora MSP, w których następuje reorientacja głównego profilu działalności na branżę zielonej gospodarki, szczególnie OZE, c) przygotowywanie planów modernizacji i rozbudowy systemów ciepłowniczych opartych o źródła średniej mocy, d) innowacyjne projekty z zakresu zmniejszenia energochłonności procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach oraz zapobiegania powstawania odpadów, e) termomodernizacja na różnego typu budynkach użyteczności publicznej jak instytucje oświatowe, administracyjne, f) systemy zbierania wody opadowej i jej wykorzystywania, g) przywracanie naturalnej retencji dolin rzecznych, h) budowa wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych, i) wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, j) rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, ujęć wody i stacji uzdatniania wody, k) działania z zakresu racjonalnej gospodarki odpadami, 1)	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		poprawa stanu nawierzchni dróg; - to działania, wymagające sporych nakładów finansowych, na których realizację środki z budżetu gminy będą zdecydowanie niewystarczające.		
87.	Administracja	Szeroki zakres działań, w ramach poszczególnych celów i kierunków interwencji, skierowany do gmin może napotkać również, poza problemami finansowymi, na przeszkody kadrowe. Zakres zadań nałożonych na Referaty, zajmujące się m.in. ochroną środowiska i powietrza jest szeroki i często obejmuje dziedziny pokrewne, jak gospodarka komunalna, zamówienia publiczne, inwestycje, budownictwo. Na szereg nałożonych zadań w programie strategicznym, nie ma możliwości realizacji tych zadań przez pracowników urzędu, w aktualnym stanie kadrowym i natłoku obowiązków.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
88.	Administracja	Biorąc pod uwagę pkt 1 i 2 niniejszego pisma, należy również wskazać, iż termin realizacji założeń strategii - 2021-2027 z perspektywą do 2030 roku to zbyt krótki okres na wdrożenie wszystkich działań na szczeblu gminnym, jak również zbyt krótki na realizację zadań skierowanych dla gmin.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
89.	Administracja	Mając na uwadze powyższe, stoimy na stanowisku, że wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej to jeden z najważniejszych celów strategicznych, jednakże wymaga obszernego zaangażowania zarówno finansowego jak i logistycznego. Gmina Biały Dunajec będzie realizowana swoje zadania w sposób w jaki będą pozwalały na to ww. czynniki.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
90.	Administracja	Wnioskujemy o uwzględnienie w przedmiotowym projekcie informacji, że Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) są aktualizowane co 6 lat, w kolejnych cyklach planistycznych. Obecnie trwa proces ogólnopolskich konsultacji społecznych (od 14.04.2021 r. do 14.10.2021 r.) projektów drugiej aktualizacji PGW (IIaPGW). Projekty IIaPGW (w tym projekt drugiej aktualizacji planu gospodarowania	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		wodami na obszarze dorzecza Wisły) są dostępne na stronie internetowej: https://www.apgw.Rov.pl . Należy mieć na uwadze, że po przyjęciu IlaPGW mogą nastąpić zmiany dot. m.in. jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych.		
91.	Administracja	Należy zweryfikować zapis „Większość województwa jest umiarkowanie zagrożone suszą, lokalnie występują tereny słabo zagrożone lub silnie/ekstremalnie zagrożone suszą (w zlewni rzeki Nidzica, tereny wysokogórskie)” - wydaje się, że poprawna forma stylistyczna to: „Większość województwa jest umiarkowanie zagrożona suszą (...)”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
92.	Administracja	Należy zweryfikować zapis „Województwo małopolskie położone jest na obszarze dwóch dorzeczy: Dorzecza Wisły (regiony wodne Górnej Wisły, region wodny Małej Wisły i region wodny Środkowej Wisły) i Dorzecza Dunaju (region wodny Czarnej Orawy)”, zmieniając na: „... dorzecza Wisły (region wodny Górnej-Zachodniej Wisły, region wodny Górnej-Wschodniej Wisły, region wodny Małej Wisły i region wodny Środkowej Wisły) i dorzecza Dunaju (region wodny Czarnej Orawy)” - zgodny z przepisem art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2017r Prawa wodne (Dz.U.2021.624, z późn. zm.) dotyczącym podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
93.	Administracja	Należy zweryfikować zapis „... pod zarządem RZGW w Krakowie, RZGW w Rzeszowie, RZGW w Gliwicach oraz RZGW w Warszawie”- pełna nazwa obejmuje wyrażenie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, którego jednostkami organizacyjnymi są Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej z siedzibami w Krakowie, Gliwicach, Rzeszowie i Warszawie - zatem na terenie województwa małopolskiego administrują wodami: PGW Wody Polskie RZGW w Krakowie, PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie, PGW Wody Polskie RZGW w Gliwicach, PGW Wody Polskie RZGW w Warszawie	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
94.	Administracja	Na podstawie badań zrealizowanych w 2019 r. wykonano ocenę stanu wód dla 107JCWP. Wszystkie JCWP oceniono w stanie złym (w tym 103 JCWP w dorzeczu Wisły i 4 JCWP w dorzeczu Dunaju)." - w materiałach brak jest informacji na podstawie jakich danych wskazano przytoczone powyżej wartości. Wg dokonanej przez GIOŚ w 2019 r. oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w oparciu o dane pochodzące z monitoringu: spośród 199 JCWP ocenionych w województwie małopolskim - dwie posiadały końcową ocenę „dobry stan wód”, tj. RW2000172139489-Uszewka (zlokalizowana w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły) oraz PLRW1200128222729- Lipnica (znajdująca się w regionie wodnym Czarnej Orawy).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
95.	Administracja	Dot. ryciny „GOSPODAROWANIE WODAMI: WODY POWIERZCHNIOWE (...)”: - w części „Zbiorniki zaporowe:” - proponujemy wskazać nazwy zbiorników: Zb. Rożnów, Zb. Czorsztyń, Zb. Sromowce. - zdanie „JAKOŚĆ. W2019 r. żadna JCWP nie osiągnęła bardzo dobrego stanu oraz maksymalnego potencjału ekologicznego” - wymaga przeredagowania: o dobrym stanie ekologicznym mówimy wyłącznie w przypadku JCWP dla których status określony został jako naturalna część wód, natomiast w przypadku silnie zmienionych czy sztucznych części wód celem środowiskowym jest dobry potencjał ekologiczny.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
96.	Administracja	Dot. schematu - należy zweryfikować zapis w zakresie informacji o złożach wód termalnych.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
97.	Administracja	Tekst „Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej wykazywała w latach 2017-2019 niewielką tendencję wzrostową.” - wymaga przeredagowania do poprawnej formy stylistycznej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
98.	Administracja	Informujemy, że aktualnie na terenie woj. małopolskiego obowiązują:	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły - został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911, z późn. zm.), - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dunaju - został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dunaju (Dz. U. z 2016 r. poz. 1918).		
99.	Administracja	„AKTUALIZACJE PLANÓW GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARACH DORZECZY18” oraz str. 25: AKTUALIZACJA PROGRAMU WODNO-ŚRODOWISKOWEGO KRAJU (aPWŚK 2016- 2021)19” — podrozdziały wymagają przeredagowania: w poprzednich cyklach planistycznych podstawowymi dokumentami wymaganymi przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej i ustawy Prawo wodne były plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) i program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK). Obowiązująca ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne nie posługuje się już pojęciem „program wodno-środowiskowego kraju”. Obecnie „zestaw działań z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych wraz z jego podsumowaniem” ma być elementem planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza. w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza należy zapewnić rozpoczęcie realizacji tych działań nie później niż w terminie 3 lat od dnia ogłoszenia planu. Zapisy Dyrektywy Wodnej nakazują opracowanie planów gospodarowania wodami (PGW) na obszarach dorzeczy istniejących w danym państwie. w 1 i 2 cyklu planistycznym Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej odpowiedzialny był za opracowanie dziesięciu PGW, odpowiednio dla obszarów dorzeczy: Odry, Wisły, Dniestru,	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Dunaju, Jarft, Łaby, Niemna, Pregoły, Świeżej, Ucker. Obecnie prowadzone są prace zmierzające do opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami (IIaPGW, 3 cykl planistyczny, 2016-2021). Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (a od 01.01.2018 Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie) będzie odpowiedzialny za opracowanie aktualizacji planów gospodarowania wodami dla następujących obszarów: obszar dorzecza Wisły, obszar dorzecza Odry, obszar dorzecza Dniestru, obszar dorzecza Dunaju, obszar dorzecza Banówki, obszar dorzecza Łaby, obszar dorzecza Niemna, obszar dorzecza Pregoły, obszar dorzecza Świeżej. w związku z powyższym zasadnym wydaje się również dokonanie zmiany w wykazie pojęć i skrótów użytych w projekcie na str. 5 w zakresie punktu „aPWŚK 2016-2021 - Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju”, przykładowo poprzez jego zastąpienie zwrotem „IIaPGW (2016-2021) - II aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy”.		
100.	Administracja	W zdaniu „W WORP określono obszary, w których istnieje potencjalnie duże ryzyko powodziowe, spośród nich obszar województwa małopolskiego obejmują region wodny Małej Wisły oraz region wodny Górnej Wisły” - należy skorygować nazwę regionu wodnego tj. region wodny Górnej-Zachodniej Wisły.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
101.	Administracja	Zapis „Jezioro Żywieckie” - proponuje się zmienić na Zbiornik Tresna.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
102.	Administracja	W rozdziale „4.2.2 Zagrożenie suszą” - sklasyfikowano susze występujące na obszarze województwa małopolskiego w zależności od jej rodzaju tj. susza rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna, a także łączne zagrożenie suszą. Klasyfikacja ww. susz oraz krótka charakterystyka zobrazowana została także mapkami pochodzącymi z Projektu Planu Przeciwdziałania skutkom suszy. Stwierdzamy, że	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w przypadku suszy hydrogeologicznej grafikę pominięto. w związku z powyższym uważamy, iż przedmiotowy projekt należy uzupełnić w tym zakresie.		
103.	Administracja	„Rysunek 7. Osuwiska” - mapa jest nieczytelna, bez legendy, nie jest wiadomym co oznaczają poszczególne linie, czy to są granice powiatów/gmin, sieć drogowa czy też inne obiekty - należy zastąpić ją czytelną i poprawną graficznie mapą wykonaną analogicznie jak np. rysunki obrazujące zagrożenie suszą.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
104.	Administracja	Należy zweryfikować zapis dot. regionów wodnych oraz RZGW - uwagi analogiczne jak dla zapisów ze str. 12.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
105.	Administracja	Należy zweryfikować mapę (rysunek 22) - w zakresie zobrazowania regionów wodnych, zapis: region wodny Górnej Wisły jest nieaktualny - uwagi analogiczne jak dla zapisów na str. 12.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
106.	Administracja	„Wody stojące w województwie małopolskim stanowią głównie zbiorniki zaporowe (...)” -należy wskazać poprawne nazwy zbiorników: Zb. Rożnów, Zb. Czorsztyń, Zb. Sromowce.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
107.	Administracja	Poniżej tekstu „Na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 310JCWP rzecznych. Ich zlewnie przedstawiono na mapie poniżej.” nie została zamieszczona mapa.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
108.	Administracja	Dla tekstu „Spośród badanych w 2019 r. żadna JCWP nie osiągnęła bardzo dobrego stanu ekologicznego oraz maksymalnego potencjału” - uwaga powyżej jak dla tekstu na str. 13.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
109.	Administracja	„W 6 JCWP określono dobry stan/potencjał ekologiczny (wymagany dla dobrego stanu wód), natomiast w 85 JCWP stwierdzono stan /potencjał ekologiczny: umiarkowany, słaby i zły, czyli nie spełniający warunków dobrego stanu wód i kwalifikujący wody do stanu złego” - nie określono na podstawie jakich danych wskazano przytoczone powyżej wartości. Wg dokonanej przez GIOŚ w 2019 r. oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w oparciu o dane	Informacja/wyjaśnienie	Opis jakości JCWP został przeredagowany. Uwzględniono lata 2014-2019.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		pochodzące z monitoringu (źródło: wykazana w przypisie nr 83 tabela „Klasyfikacja_i_ocena_stanu_RW_2014-2019_monitoring.xlsx”) w woj. małopolskim znajduje się 22 JCWP o dobrym stanie ekologicznym lub dobrym potencjale ekologicznym.		
110.	Administracja	„Wyniki klasyfikacji stanu chemicznego w 2019 r. wykazały dobry stan chemiczny w 16 JCWP” - nie określono na podstawie jakich danych wskazano przytoczone powyżej wartości. Wg dokonanej przez GIOŚ w 2019 r. oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w oparciu o dane pochodzące z monitoringu (źródło: wykazana w przypisie nr 83 tabela „Klasyfikacja_i_ocena_stanu_RW_2014-2019_monitoring.xlsx”) w woj. małopolskim znajduje się 40 JCWP dla których klasyfikację stanu chemicznego określono jako „stan chemiczny dobry”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
111.	Administracja	„Na podstawie badań zrealizowanych w 2019 r. wykonano ocenę stanu wód dla 107 JCWP. Wszystkie JCWP oceniono w stanie złym (w tym 103 JCWP w dorzeczu Wisły i 4 JCWP w dorzeczu Dunaju) (...)” - nie określono na podstawie jakich danych wskazano przytoczone powyżej wartości. Wg dokonanej przez GIOŚ w 2019 r. oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w oparciu o dane pochodzące z monitoringu: spośród 199 JCWP ocenionych w województwie małopolskim - dwie posiadały końcową ocenę „dobry stan wód”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
112.	Administracja	„Działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych [...] przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów (Dz. U. z 2020 poz. 243) no gruncie tzw. Dyrektywę Azotanowej89.” - zdanie wymaga przeredagowania do poprawnej formy stylistycznej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
113.	Administracja	Proponujemy zweryfikować zapis „ustanawianie ... obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych” - na zgodny z zapisami art. 120 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Prawo wodne - tj. „ustanawianie... obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych”.		
114.	Administracja	Należy skorygować rok w sprawie usuwania azbestu z „2035” na „2032”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
115.	Administracja	Należy doprecyzować, że dane podane w sprawie ilości zatwierdzonych projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznej to dane samego Urzędu Marszałkowskiego albo uzupełnić o dane ze starostwa, które również są organami administracji geologicznej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
116.	Administracja	Należy: • uzupełnić informacje o przeprowadzonym w 2020 r. monitoringu PEM przez GIOŚ (jako najbardziej aktualnym). Wyniki zostały opublikowane na stronie internetowej pod adresem: https://www.gios.gov.pl/pl/stansrodowiska/monitoring-pol-elektromagnetycznych; • poprawić fragment tekstu, z „Na terenach pozostałych miast średnie poziomy pola elektrycznego osiągnęły najwyższą wartość w 2017 r. (..)” na „Na terenach pozostałych miast średnie poziomy pola elektromagnetycznego osiągnęły najwyższą wartość w 2017 r. (..)”; • poprawić błędną informację o wartości dopuszczalnej, z „która wynosi 7 V/m (dla częstotliwości od 3 MHz do 3 GHz)” na „która wynosiła 7 V/m (dla częstotliwości od 3 MHz do 3 GHz)”;	Uwzględniono	Brak odniesienia.
117.	Administracja	Mając na uwadze, że: w ostatnich latach nie miał miejsca znaczący wzrost indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, gdzie ogrzewanie stanowiłyby piece węglowe - w Gminie Lanckorona obserwuje się tendencję do podłączania nowych obiektów mieszkalnych do sieci gazowej.; w regionie realizowana jest termomodernizacja istniejącej substancji mieszkaniowej - co skutecznie zmniejsza wielkość emisji zanieczyszczeń z istniejących źródeł, poprzez	Informacja/wyjaśnienie	Jakość powietrza ulega zmianom i w ostatnich latach znacznie się poprawiła, jednak w obszarach gdzie w dalszym ciągu występują przekroczenia, źródła niskiej emisji w dalszym ciągu są odpowiedzialne za emisję pyłów i benzo(a)pirenu.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło; do sprzedaży detalicznej dopuszczane są wyłącznie atestowane kotły na paliwa stałe tzw. ekologiczne kotły; Uważamy, że przyjęto błędne założenie, że źródłem tak znaczącego pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego są gospodarstwa domowe zdefiniowane jako „niska emisja”.		
118.	Administracja	Powinno się wprowadzić dofinansowanie również na wymianę już wcześniej dofinansowanych źródeł spalania np.: jak skończy się jego czas użytkowania - aby dalej utrzymać efekt ekologiczny	Informacja/wyjaśnienie	Dofinansowanie już wcześniej finansowanych urządzeń nie jest możliwa, nawet w celu utrzymania efektu ekologicznego. w pierwszej kolejności najważniejsze są stare źródła niskosprawne.
119.	Administracja	Konieczne jest wprowadzenie zapisów określających konkretnie w planach zagospodarowania przestrzennego definicję ekologicznego urządzenia spalania o małej mocy. Najrozsądniejszym rozwiązaniem byłoby wskazanie standardów jakości emisji z urządzeń spalania małej mocy które można stosować na danym terenie na którym obowiązuje plan zagospodarowania przestrzennego. Obecnie nie ma takich szczegółowych zapisów a definicja ekologicznego urządzenia jest różnie interpretowana. Takie zapisy pozwoliłyby na lepszą kontrolę przez nadzór budowlany w zakresie nowych budynków i budowli na danym obszarze a także zapewni w przyszłości konkretniejsze rozwiązania.	Informacja/wyjaśnienie	Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego zależą od danego samorządu, dlatego w kompetencji gminy jest wpisanie takich wytycznych w planach zagospodarowania przestrzennego, aby uwzględniały zapisy obowiązującej uchwały antysmogowej dla Małopolski (uchwała Nr XXXII/452/17 SWM z dnia 23 stycznia 2017 r.). Przedmiotowa uchwała jest aktem prawa miejscowego i jasno określa rodzaje urządzeń grzewczych dopuszczonych do użytkowania na terenie województwa z wyjątkiem Krakowa. Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego należy zintegrować z działaniami naprawczymi zaproponowanymi w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
120.	Administracja	Pozyskiwanie informacji od służb kominiarskich dotyczące ogrzewania budynków - podając tylko adres usytuowania źródła ogrzewania. Służby kominiarskie mają przypisane działania w odpowiednich przepisach regulujących zakres prac kominiarskich. w ramach Programu zostanie przeanalizowany zakres prac służb kominiarskich i wskazane obszary sposoby, aby możliwe było wykorzystanie baz danych prowadzonych przez te służby, wykorzystanie możliwości kontrolnych w zakresie indywidualnych systemów grzewczych.	Informacja/wyjaśnienie	Zaangażowanie służb kominiarskich planowane jest na szczeblu krajowym w ramach kolejnego etapu wdrażania Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).
121.	Administracja	Małe gminy nie mają środków na działania kontrolne. Lepszym rozwiązaniem (niż kontrolowanie) jest wprowadzenie mechanizmów finansowych zachęcających do paliw niskoemisyjnych (np. zwrot części akcyzy za gaz czy olej).	Informacja/wyjaśnienie	Działania kontrolne są niezbędnym uzupełnieniem działań wspierających (dotacje do wymiany źródeł ogrzewania) a obowiązek ich prowadzenia wynika z przepisów krajowych.
122.	Administracja	Brak dostępności do sieci gazowej - mieszkańcy, którzy chcą przejść na ogrzewanie gazowe oczekują na przyłącze ponad 2 lata, (nawet w przypadku gdy nitka biegnie po ich działce lub w bliskiej odległości) osoby które złożyły wnioski o przyłącze mają czas oczekiwania 2 lata i 3 miesiące co stwarza zagrożenie, że kocioł klasy 1, 2 i bezklasowy nie wymienią do 2022 roku.	Informacja/wyjaśnienie	Procedura rozbudowy sieci gazowej leży po stronie spółek zarządzających siecią gazową. Możliwe jest natomiast wykorzystanie innych źródeł OZE (pompy ciepła, kotły na biomase), które nie są uzależnione od sieci gazowej.
123.	Administracja	Podjęcie działań w celu wprowadzenia zmiany w ustawie o odpadach, pozwalającej na sfinansowanie wykonania zastępczego w zakresie usunięcia odpadów, w przypadku braku możliwości egzekucji kosztów od posiadacza odpadów.	Informacja/wyjaśnienie	Dodano do analizy SWOT: • Brak środków finansowania usunięcia odpadów przez gminy, w przypadku braku możliwości egzekucji kosztów od posiadacza odpadów (wskazane byłoby utworzenie właściwego funduszu, z którego gminy mogłyby pozyskać dotację na ten cel).
124.	Administracja	Obserwujemy wzrastającą masę wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym i gospodarczym ponieważ świadomość mieszkańców niespalania śmieci komunalnych	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w piecach ogrzewających budynki powoduje □ wzrost masy oddawanych śmieci stwarza zagrożenie nieosiągnięcia wymaganych prawem poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia (zbyt wysokie poziomy)		
125.	Administracja	Wolne tempo usuwania azbestu spowodowane kosztami jakimi są obciążeni mieszkańcy (np. usunięcie pokrycia, zastąpienie nowym) oraz mały poziom dofinansowania w gminach przez co zagrożony jest termin pozbycia się azbestu z terenu Polski do 2035 roku.	Informacja/wyjaśnienie	NFOŚiGW wraz z WFOŚiGW w Krakowie prowadzi "Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest", w ramach którego istnieje możliwość pozyskania środków przeznaczonych na realizację powyższego zadania. Dodatkowo środki na likwidację azbestu planowane są w ramach RPO Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027.
126.	Administracja	Mała regulacja koryt rzecznych powodująca niszczenie linii brzegowej, brak utrzymania rowów melioracyjnych, cieków wodnych utworzonych przez spółki wodne. (Wody Polskie zajmują się ewidencją cieków, rowów - brak uregulowań prawnych jak również finansowania pozostawia zadanie zawieszona).	Informacja/wyjaśnienie	Zgłoszona uwaga nie dotyczy treści konsultowanego dokumentu.
127.	Administracja	Małe gminy borykają się z minimalnymi dofinansowaniami do ochrony środowiska	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
128.	Administracja	Obowiązek uwzględniania opinii oraz warunków prowadzenia prac nałożonych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków przedłuża, utrudnia wykonanie prac takich jak np. ścięcie drzew na terenie powstającej kanalizacji w rejonie ochrony konserwatorskiej.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.
129.	Administracja	Tereny Gminy Lanckorona to tereny zadrzewione samosiewami rosnącymi na gruntach nie użytkowanych rolniczo, wprowadzenie ograniczeń wycinki utrudni włączanie gruntów do użytkowania.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
130.	Administracja	Problem z utylizacją zużytych kolektorów słonecznych. Od 2000 r. fotowoltaika przeżywa międzynarodowy boom. o ile zjawisko to jest pozytywne i pożądane, gdyż fotowoltaika jest nie tylko tanim, ale również czystym źródłem energii, pojawia się pytanie: co ze zużytymi panelami? Wydawać by się mogło, że to przedwczesna troska, ale już za kilka lat wyeksploatowane panele zaczną być wyłączane z użytkowania i zamieniane na nowe instalacje. a to oznacza tony odpadów, a co za tym idzie - koszty związane z ich utylizacją. Pytanie brzmi: kto je poniesie?	Informacja/wyjaśnienie	Panele fotowoltaiczne są objęte przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Obowiązek zbierania, odzysku i recyklingu odpadów spoczywa na wprowadzającym sprzęt do obrotu po raz pierwszy na terytorium kraju. Kosztem usunięcia, transportu i zagospodarowania odpadów obciążony jest ich wytwórca.
131.	Administracja	Należy skorygować nazwę podanej jednostki tektonicznej, na której występują osuwiska (podano zapadlisko karpackie, a powinno być zapadlisko przed karpackie);	Uwzględniono	Brak odniesienia.
132.	Administracja	Zweryfikować podane informacje nt. ilości decyzji zatwierdzających projekty robót geologiczno-inżynierskich, decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczno-inżynierską, decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną i decyzji dotyczących ustalenia kierunku rekultywacji na terenie województwa małopolskiego w latach 2018-2019 (tylko Starosta Wielicki wydał ok. 80 decyzji zatwierdzających projekty robót geologiczno-inżynierskich, ok. 80 decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczno-inżynierską, 9 decyzji o uznaniu rekultywacji za zakończoną oraz 4 decyzje dot. ustalenia kierunku rekultywacji w podanym zakresie czasowym) oraz podać źródło danych dla tych informacji;	Uwzględniono	Brak odniesienia.
133.	Administracja	Należy zaktualizować informacje nt. ilości objętych monitoringiem w ramach projektu SOPO osuwisk	Uwzględniono	Brak odniesienia.
134.	Administracja	W przypadku działania w zakresie przyjętego celu: „Przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym” - brak jest podstawy prawnej, określonej w ustawie dotyczącej ochrony środowiska, do nałożenia na powiaty zadania w zakresie „wsparcia tworzenia modeli biznesowych i powiązań gospodarczych	Informacja/wyjaśnienie	Zaproponowane działanie ma na celu jedynie wsparcie, w przypadku powiatów to wspieranie gmin, a także uwzględnianie w wydawanych decyzjach zapisów dotyczących

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		(symbioz) opartych na zwiększeniu wykorzystania zasobów wprowadzonych do obiegu gospodarczego i ograniczaniu powstawania odpadów" i uruchamiania na to działania środków własnych powiatów;		ograniczenia powstawania odpadów oraz uwzględnienia GOZ w jednostkach powiatowych.
135.	Administracja	W przypadku działania „Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie ochrony powietrza i klimatu oraz dla działających przedsiębiorstw, głównie sektora MŚP, w których następuje reorientacja głównego profilu działalności na branże zielonej gospodarki, szczególnie OZE oraz tworzenie zaplecza B+R oraz nowych łańcuchów wartości w branży OZE i zielonej gospodarki" w zakresie przyjętych cel: „Dążenie do neutralności klimatycznej Poprawa jakości powietrza", powiat nie posiada środków finansowych i prawnych do ww. działania;	Informacja/wyjaśnienie	Zaproponowane działanie ma na celu jedynie wsparcie, w przypadku powiatów to wspieranie gmin, a także uwzględnianie w wydawanych decyzjach zapisów dotyczących ograniczenia powstawania odpadów oraz uwzględnienia GOZ w jednostkach powiatowych.
136.	Administracja	W przypadku działania w zakresie przyjętego celu: „Przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym" - brak jest podstawy prawnej, określonej w ustawie dotyczącej ochrony środowiska, do nałożenia na powiaty zadania w zakresie „innovacyjnych projektów z zakresu zmniejszenia zasobo-energochłonności procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach oraz zapobiegania powstawania odpadów; wsparcie inicjatyw B&R w tym zakresie" i uruchamiania na to działania środków własnych powiatów;	Informacja/wyjaśnienie	Zaproponowane działanie ma na celu jedynie wsparcie, w przypadku powiatów to wspieranie gmin, a także uwzględnianie w wydawanych decyzjach zapisów dotyczących ograniczenia powstawania odpadów oraz uwzględnienia GOZ w jednostkach powiatowych.
137.	Administracja	W przypadku działania „Uwzględnianie kierunków działań w zakresie mitygacji i adaptacji do zmian klimatu w strategiach i programach na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym" w zakresie przyjętego celu: „Zmiany klimatu w planowaniu strategicznym" - na chwilę obecną nie ma dokumentów określających lokalny potencjał OZE oraz dokumentów wydzielających obszary ze zdefiniowanymi rodzajami zaopatrzenia w ciepło, na podstawie których powiat mógłby wskazać ten potencjał i obszary w strategiach i programach na szczeblu powiatowym;	Informacja/wyjaśnienie	Województwo małopolskie przystąpiło do opracowania lokalnego potencjału energii odnawialnej w województwie małopolskim. Działanie to jest realizowane w ramach Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA "Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego". Działanie to ma na celu stworzenie narzędzi, które będą

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
				umożliwiły powiatom i gminom uwzględnienie lokalnego potencjału OZE w lokalnych dokumentach strategicznych. Mapy potencjału powstaną do końca 2023 r. Dodatkowo jednym z działań doradców ds. klimatu i środowiska zatrudnionych w powiatach jest włączenie działań klimatycznych do lokalnych dokumentów strategicznych. Działanie to wynika z Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii, jaki i POP.
138.	Administracja	W przypadku działania „Przygotowanie wytycznych oraz tworzenie „błękitno-zielonej” infrastruktury, w tym korytarzy ekologicznych, retencji i mikroretencji w przestrzeni miejskiej, w celu „rozszerzenia” terenów zurbanizowanych i tworzenie warunków infiltracji wody do gruntu” w zakresie przyjętego celu: „Adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym” - brak przepisów prawnych do tworzenia wytycznych w tym zakresie przez powiat. Powiat opiniuje i uzgadnia projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 74 z późn. zm.). Zatem jak mają się mieć te wytyczne do dokumentów planistycznych? Kto ma być ich autorem (czy każdy z powołanych samorządów i przedsiębiorcy, czy też mają zostać stworzone wspólne wytyczne)? z czego będzie wynikać obligatoryjność ich stosowania? Rola powiatu w zakresie ww. działania powinna zostać doprecyzowana lub powinien on zostać usunięty jako organ niewłaściwy do ww. działania;	Informacja/wyjaśnienie	Wytyczne mogą zostać przygotowane przez Urząd Marszałkowski we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi w ramach projektu LIFE EkoMałopolska. Powiaty i inne jednostki będą mogły je wykorzystać w zakresie przygotowywanych i opiniowanych dokumentów planistycznych.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
139.	Administracja	W przypadku działania „Wsparcie w przygotowaniu miejskich planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektowaniu i tworzeniu terenów zielonych, w tym ekoParków oraz terenów sportowo-rekreacyjnych. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas (I-III) i gruntów leśnych przed presją inwestycyjną - zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych" w zakresie przyjętego celu: „Adaptacja do zmian klimatu w planowaniu przestrzennym" - brak podstawy prawnej działania powiatu w ww. zakresie. Stosownie do ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1326) przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne: gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III - wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Powiat nie ma możliwości udziału w przygotowaniu miejskich (miejscowych) planów zagospodarowania przestrzennego jak i ww. inwestycji, stąd powinna zostać doprecyzowana rola powiatu w zakresie ww. działania lub jego usunięcie;	Informacja/wyjaśnienie	W regionalnym Planie na Rzecz Klimatu i Energii jest mowa tylko o wsparciu dla gmin i promocja powstawania nowych terenów zieleni publicznej w formie ekoParków - to zdanie będzie realizowane w ramach realizacji Projektu LIFE EKOMAŁOPOLSKA. Zadanie to będą koordynowali doradcy ds. klimatu i środowiska zatrudnieni w powiatach.
140.	Administracja	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi nie należy do kompetencji powiatów	Uwzględniono	Brak odniesienia.
141.	Administracja	„Dążenie do neutralności klimatycznej” i Cel 2 „Poprawa jakości powietrza”: a. w działaniu „Kontrola interwencyjne i planowe w zakresie realizacji uchwał antysmogowych i Małopolskiego Programu ochrony powietrza (gminy, powiaty)” jako organ odpowiedzialny za ich przeprowadzenie oprócz gmin i powiatów należy również wskazać WIOŚ w Krakowie. Działanie „Dążenie do ograniczenia śladu węglowego	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		infrastruktury, budynków oraz systemów transportowych poprzez uwzględnianie bezpośrednich i pośrednich emisji (wynikających z produkcji materiałów używanych przez wykonawców) przy ocenie ofert (gminy, powiaty) jest działaniem praktycznie niemożliwym do zrealizowania, dlatego należy je wykreślić lub przereklamować.		
142.	Administracja	W obszarze „Zrównoważone korzystanie ze środowiska”, Cel „Poprawa jakości wód oraz stanu infrastruktury wodno-ściekowej”: a. w działaniu „Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (Samorząd województwa, WIOŚ w Krakowie, PGW Wody Polskie, powiaty)” należy wykreślić powiaty, gdyż z dniem 1 stycznia 2018 r. wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne organy powiatów utraciły kompetencje w tym zakresie na rzecz PGW Wody Polskie.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
143.	Administracja	W obszarze „Zrównoważone korzystanie ze środowiska”, Cel bioróżnorodności, walorów krajobrazowych, oraz prowadzenie zrównoważonej turystyki i gospodarki leśnej”: w działaniu „Zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną (powiaty, właściciele gruntów)” zapis „(powiaty, właściciele gruntów)” należy przereklamować na „(powiaty na wniosek właścicieli gruntów)”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
144.	Administracja	Ponadto proponuję, aby w Programie strategicznym ochrona środowiska dla województwa małopolskiego wprowadzić następujące działania: 1. w obszarze „Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych”, Cel „Dostosowanie gospodarki wodami do zmieniającego się klimatu”: a. Działanie „Budowa skutecznego, zintegrowanego systemu ostrzegania mieszkańców województwa o możliwości wystąpienia lokalnych! podtopień i powodzi (gminy, powiaty, samorząd województwa)”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
145.	Administracja	Jako działanie naprawcze „Dążenie do neutralności klimatycznej” oraz "Poprawa jakości powietrza" wyszczególnione jest działanie "Stworzenie bazy inwentaryzacji źródeł ciepła i odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych, niemieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej na terenie gmin województwa". Na ten moment zgodnie z zaleceniami Pana Marszałka gminy mają zaprzestać wprowadzania danych do wojewódzkiej bazy inwentaryzacji źródeł ciepła i instalacji odnawialnych źródeł ogrzewania i wprowadzać dane jedynie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków . w w/w Centralnej Ewidencji zbierane są dane dotyczące źródeł ciepła i spalania paliw, a nie odnawialnych źródeł ogrzewania z wyjątkiem pomp ciepła i kolektorów słonecznych. w związku z tym pojawia się rozbieżność zbieranych informacji od mieszkańców i konieczność gromadzenia danych w obu bazach.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
146.	Stowarzyszenie	Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione fakty i wobec braku potwierdzenia rzeczywistych dowodów negatywnego wpływu spalania drewna na ochronę klimatu i jakość powietrza, zwracam się o usunięcie z Zał. 1 PSOS pkt 4.3.1 i z Zał. 2 pkt 5.3.2 słów „oraz drewna” i domagam się skierowania przyjętych w małopolskim POP 2019 działań naprawczych na inne czynniki i źródła niż spalanie drewna w domowych piecach i kominkach, oraz wprowadzenie rozwiązań promujących i wspierających stosowanie biomasy drzewnej w domowych ogrzewaczach pomieszczeń. Wnoszę również, by w przedstawionych w PSOS kierunkach działań przeciwdziałających zmianom klimatycznym i ochronie powietrza, w zapisach Tabeli 15 (Zał. 1 str. 121) a. Zmienić sformułowanie „wymiana palenisk na paliwa stałe”, na sformułowanie „wymiana palenisk na paliwa kopalne”.	Nie uwzględniono	Biomasa pozyskiwana w sposób zrównoważony jest traktowana jako źródło energii odnawialnej. Jednak jej spalanie jest również źródłem emisji pyłu i innych związków. Zgodnie z Uchwałą antysmogową dla Małopolski wprowadzono wymagania ekoprojektu dla wszystkich urządzeń grzewczych na paliwa stałe.
147.	Stowarzyszenie	Należy objąć wskazanym w Programie wsparciem finansowym również przedsiębiorstwa zduńskie sektora MSP, w których	Informacja/wyjaśnienie	W Regionalnym Planie działań na Rzecz Klimatu i Energii uwzględniono

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		następuje reorientacja głównego profilu działania na branżę zielonej gospodarki OZE przez tworzenie zaplecza B+R		wykorzystanie biomasy odpadowej (zarówno rolniczej, jak i pochodzącej z zieleni miejskiej) do produkcji biogazu. Uwzględniono również wsparcie transformacji polskich producentów urządzeń grzewczych na węgiel i biomasę na produkcję instalacji OZE i kotłów na biomasę o wyższych wymaganiach emisyjnych. w określenie zakresu przedsiębiorstw które będą objęte dofinansowaniem wskazane są rodzaje działalności. Jeśli przedsiębiorstwa zduńskie z sektora MŚP będą się wpisywać w ten zakres, będą mogły otrzymać dofinansowanie.
148.	Stowarzyszenie	Należy zapewnić wsparcie finansowe ze środków publicznych również dla wykorzystywania technologii OZE opartych na spalaniu biomasy drzewnej w domowych ogrzewaczach pomieszczeń i wprowadzić tę technologię do już wymienionych w Regionalnym Planie Działań dla Klimatu i Energii, przyznając jej - ze względów ekonomicznych czyli największej skuteczności w przyspieszeniu wymiany starych wysokoemisyjnych instalacji opartych na spalaniu paliw kopalnych, priorytetowe miejsce w stosunku do innych planowanych do objęcia wsparciem technologii OZE.	Informacja/wyjaśnienie	Biomasa jest odnawialnym źródłem energii, dlatego też działania te wpisują się w dofinansowanie inwestycji wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym w Programie Czyste Powietrze, poprzez zapewnienie wsparcia finansowego ze środków publicznych dla wykorzystania takich technologii.
149.	Stowarzyszenie	Należy wprowadzić do zapisów o rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, obok już proponowanych dotyczących ciepłownictwa systemowego opartego na źródłach kogeneracyjnych oraz wykorzystujących ciepło odpadowe z instalacji przemysłowych, zapisy promujące i zapewniające skuteczny rozwój energetyki rozproszonej w postaci efektywnych systemów instalacji indywidualnego	Nie uwzględniono	Działanie to jest już uwzględnione w ramach dokonywanych wymian źródeł spalania, które nie spełniają wymogów emisyjnych, dlatego nie ma konieczności ujmować tego w rozwoju efektywnych systemów ciepłowniczych.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		ogrzewania budynków mieszkalnych biomasą drzewną, opartych na domowych ogrzewaczach, gwarantujących spełnianie obowiązujących wymogów ochrony powietrza i klimatu.		
150.	Stowarzyszenie	Należy uwzględnić w planowanej analizie możliwości stworzenia regionów zrównoważonych energetycznie bazujących na energetyce rozproszonej, pilotażowego modelu technologii zarządzania produkcją energii ze źródeł rozproszonych, który objąłby również rejestrację energii ciepłej pozyskiwanej z systemów opartych na technologii domowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomasę.	Informacja/wyjaśnienie	Działanie mieści się w obecnych zapisach dotyczących zrównoważonych energetycznie regionów.
151.	Stowarzyszenie	Ponadto wnoszę o zrezygnowanie z finansowania i zatrudniania Ekodoradców oraz tworzenia sieci centrów edukacji ekologicznej, gdyż funkcje te powinny pełnić istniejące gminne wydziały czy departamenty ochrony środowiska, a przewidziane na nie środki, aby zostały skierowane na wsparcie działań bezpośrednio i wprost przyczyniających się do realizacji celów wskazanych w PSOŚ. Równie szybko potrzebę wymiany starych urządzeń węglowych na nowe opalane biomasą drzewną, uzasadnią o wiele skuteczniej wykwalifikowani rzemieślnicy - wykonawcy takich urządzeń, niż nie fachowi w tym zakresie ekodoradcy.	Nie uwzględniono	Ekodoradcy są bardzo ważnym punktem realizacji między innymi całej polityki ochrony środowiska w regionie, a jak wskazują doświadczenia poprzednich lat, we wszystkich gminach jest to funkcja bardzo potrzebna i często wykorzystywana na potrzeby mieszkańców. Zapewniają oni pomoc i wsparcie dla mieszkańców w procesie uzyskania dotacji do wymiany źródła ogrzewania, przeprowadzenia termomodernizacji i instalacji OZE.
152.	Stowarzyszenie	Wobec wskazanego braku nie uwzględnienia energii odnawialnej produkowanej z biomasy drzewnej w piecach i kominkach, wnosimy o wprowadzenie i uwzględnienie w PSOS tego źródła OZE które stanowią domowe ogrzewacze pomieszczeń na biomasę drzewną — współczesne niskoemisyjne piece i kominki, (wymóg od 1.01.2023 r.) Od decyzji odpowiedzialnych za przyjęcie PSOŚ, będzie natomiast zależało, czy zdecydują aby dla rejestracji energii	Nie uwzględniono	Pozyskiwanie energii z biomasy pozyskiwanej w sposób zrównoważony jest traktowane jako odnawialne źródło energii i uwzględniane w celach energetycznych Programu.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		cieplnej, jej ilość wyprodukowaną z domowych ogrzewaczy pomieszczeń, przyjmować - jak dotychczas na podstawie szacunków, czy też zostanie wprowadzony wymóg wyposażania stosowanych urządzeń w elektroniczny sterownik z monitoringiem, który pozwalałby nie tylko w wyższym stopniu zagwarantować poprawną emisyjność i eksploatację takich urządzeń, ale również z wysoką pewnością określić jej ilość na podstawie rejestrowania cykli grzewczych w urządzeniach o określonej mocy nominalnej. Wprowadzając proponowane działania, należy w Tabeli 19 Zał. 1 we wskaźnikach monitorowania Programu, we wskazywanej wartości docelowej wielkości emisji gazów cieplarnianych i wielkości emisji z sektora komunalno-bytowego, uwzględnić efekt osiągnięty dzięki rejestrowaniu energii pozyskanej z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych domowymi ogrzewaczami pomieszczeń na biomasę drzewną, a także wynikający z faktu przyspieszenia w ten sposób wymiany większej ilości starych wysokoemisyjnych instalacji na paliwa kopalne. Skorygowanie przedstawionych wartości docelowych w efekcie uwzględnienia i rozwoju stosowania w celach energetycznych/pozyskiwania ciepła, domowych ogrzewaczy pomieszczeń, pozwoli skuteczniej i szybciej zrealizować cele Programu.		
153.	Stowarzyszenie	Należy również skierować do KOBiZE, jako autora przyjmowanych w Programie danych źródłowych interwencję, by w wykonywanych obliczeniach uwzględnił energię odnawialną ze spalania biomasy drzewnej a pozyskiwaną z domowych ogrzewaczy pomieszczeń. w ten sposób małopolski PSOS, przyczyniłby się do ukazania „mapy drogowej” dla innych województw, jak rejestrować rzeczywistą ilość wytwarzanej energii odnawialnej, oraz jak w najszybszy i najtańszy sposób przyczynić się do wypełnienia celów klimatycznych i wymaganej ochrony powietrza.	Nie uwzględniono	Zgłoszona uwaga nie dotyczy treści konsultowanego dokumentu. KOBiZE odpowiada za przygotowanie właściwych statystyk i baz danych na poziomie krajowym.
154.	Administracja	Opinia pozytywna bez uwag.	Informacja/wyjaśnienie	Opinia przyjęta.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
155.	Administracja	Niezrozumiałe jest zadanie "nadzór nad wyposażaniem nieruchomości w urządzenia do gromadzenia i oczyszczania ścieków" wymienione jako realizowane w ramach Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. w ramach KPOŚK mogą być realizowane inwestycje w zakresie wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Dokument ten nie finansuje działań o charakterze nadzorczym. W związku z powyższym wyjaśnienia/doprecyzowania wymaga realizacja ww. zadania w ramach KPOŚK.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
156.	Administracja	V aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (V AKPOŚK) zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorzady do realizacji w latach 2016-2021. a zatem okres obowiązywania V AKPOŚK dobiega końca. Obecnie w resorcie trwają prace nad kolejną, szóstą aktualizacją KPOŚK (VI AKPOŚK). Mając na uwadze, iż Program Strategiczny Ochrony Środowiska dla województwa małopolskiego obejmuje lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r., wskazywanie, iż poprzez realizację inwestycji ujętych w V AKPOŚK osiągnięte zostaną założenia wskazane w dyrektywie ściekowej, jest niewłaściwe. Jak wskazuje sprawozdanie z realizacji KPOŚK za rok 2019, na 142 aktywne aglomeracje w woj. mazowieckim, warunki dyrektywy ściekowej spełniało jedynie 29 aglomeracji. W związku z powyższym sugeruje się preredagowanie działu dot. V AKPOŚK-i.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
157.	Administracja	W tym rozdziale podstawową informacją powinna być wielkość zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych. Zasoby eksploatacyjne są zależne od możliwości technicznych zastosowanych urządzeń do poboru wód i wydanych pozwoleń wodnoprawnych. Wszelkie dane dotyczące wielkości	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		udokumentowanych zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych są dostępne w PIG-PIB.		
158.	Administracja	Dot. fragmentu „(zaliczane zgodnie z prawem do kopalin)” – należy w odnośniku podać podstawę prawną.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
159.	Administracja	W odniesieniu do JCWPd nie używamy pojęcia zasoby dyspozycyjne (takie zasoby są określane dla jednostek bilansowych), a jedynie o „zasobach wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
160.	Administracja	Wskazane źródła finansowania dla celu "Zrównoważone gospodarowanie wodą i racjonalna gospodarka wodno-ściekowa", wydają się niewystarczające. Należy wskazać, iż inwestycje wskazane w ramach Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych finansowane są z wielu źródeł do których można zaliczyć m.in.: - środki własne samorządów gmin oraz środki przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych; - fundusze ekologiczne (NFOŚiGW, WFOŚiGW) - fundusze zagraniczne (w tym Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalne Programy Operacyjne); - inne źródła finansowania (banki, środki prywatne, agencje). Rodzaje źródeł finansowania w ramach KPOŚK, jak i z wysokością nakładów finansowych przedstawione są szczegółowo w ramach corocznych sprawozdań z realizacji KPOŚK dostępnych na stronie internetowej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	Uwzględniono	Brak odniesienia.
161.	Administracja	Jest: „Na terenie województwa małopolskiego obowiązują aktualizacje Planów dla dorzecza Wisły i dorzecza Dunaju (w części obszaru)". W ocenie PGW Wody Polskie zasadnym jest rozwinięcie zdania: Na terenie województwa małopolskiego obowiązują aktualizacje Planów	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Wisły i obszaru dorzecza Dunaju (w części obszaru).		
162.	Administracja	W ocenie PGW Wody Polskie należy rozwinąć akapit dotyczący planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w szczególności podać ich powiązanie z Ramową Dyrektywą Wodną, podstawę prawną i datę ich opublikowania oraz obowiązywania, a także wyjaśnić fakt opracowywania drugiej aktualizacji PGW, która obowiązywać będzie w latach 2022-2027, czyli równoległe z przedmiotowym programem.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
163.	Administracja	Podana strona internetowa jest archiwalna. Obecnie jest już nowa strona poświęcona planom gospodarowania wodami. PGW Wody Polskie proponuje zaktualizować źródło na link do nowej strony: https://apgw.gov.pl/ . Aktualne linki: https://www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/ramowa-dyrektywa-wodna-plany-gospodarowania-wodami oraz: https://apgw.gov.pl/pl/II-cykl-informacje-ogolne	Uwzględniono	Brak odniesienia.
164.	Administracja	W opisie aPWŚK zasadnym wydaje się dodanie akapitu, który wskazuje, że począwszy od opublikowania drugiej aktualizacji gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy działania zmierzające do realizacji celów środowiskowych zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną stanowić będą element planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, zgodnie z art. 318 ust 1. pkt 7. ustawy prawo Wodne (tj. Dz. U. 2021 poz. 624 z późn. zm.).	Uwzględniono	Brak odniesienia.
165.	Administracja	PGW Wody Polskie rekomendują rozbudowanie treści podrozdziału. Aktualnie opis stanowi wskazanie wytypowanych w woj. małopolskim obszarów problemowych. Treść warto uzupełnić o analizę „ryzyka powodziowego w regionach wodnych obszaru dorzecza Wisły w ujęciu zlewni” tj. dla regionów wodnych Małej Wisły i Górnej Wisły	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w kontekście zlewni elementarnych. Dla Górnej Wisły: - Zlewni Skawy i Soły, Zlewni Wisły krakowskiej, Zlewni Raby, Zlewni Dunajca Dla Małej Wisły, - Zlewnia Małej Wisły, - Zlewnia Przemszy. Ponadto dla wskazanego podrozdziału PGW Wody Polskie proponują wykonać zestawienie informacji w postaci tabeli Zestawienie informacji na temat ONNP, wskazanych do opracowania MZP i MRP w I cyklu planistycznym na obszarze dorzecza Wisły dla regionu Górnej Wisły i Małej Wisły. Należy jednak zwrócić uwagę, że powyższe informacje dotyczą obszaru dorzecza Wisły, regionu Górnej i Małej Wisły zestawionych dla jednostek administracyjnych w ich zasięgu tj. nie tylko dla województwa małopolskiego.		
166.	Administracja	Dla poszczególnych rodzajów suszy PGW Wody Polskie rekomenduje przedstawienie ogólnie funkcjonującej definicji. Nie każdy z odbiorców programu będzie posiadał wiedzę na temat różnorodności i charakteru poszczególnych form niedoboru wody w środowisku. Powyższe znacznie ułatwi interpretację zestawionych informacji dla suszy rolniczej, suszy hydrologicznej oraz suszy hydrogeologicznej w obrębie woj. małopolskiego. Przykładem jest zastosowana w treści definicja suszy hydrogeologicznej wskazana poniżej. Województwo małopolskie jest umiarkowanie bądź słabo (tylko w przypadku kilku JCWPd) zagrożone suszą hydrogeologiczną (nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych) – str. 38.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
167.	Administracja	Brak zobrazowania mapowego suszy hydrogeologicznej, analogicznie do pozostałych typów susz.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
168.	Administracja	PGW Wody Polskie wskazują na brak ogólnej definicji dla opisywanego zjawiska oraz rekomenduje wskazanie definicji, która jest zamieszczona na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologicznego pod adresem: https://www.pgi.gov.pl/osuwiska/sopo-baza-wiedzy/11881-ruchy-masowe-i-osuwisko-definicje.html W cytowanej w treści podrozdziału Uchwale Nr XLVII/732/18 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 marca 2018 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, wykorzystano opracowanie pn. „Zagrożenia osuwiskowe w polskich Karpatach” dr Wojciecha Rączkowskiego, PIG Oddz. Karpacki; 2012 r.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
169.	Administracja	W aktualnym stanie analiza SWOT stanowi podrozdział do rozdz. 4.2.3 – Osuwiska. w ocenie PGW Wody Polskie analiza SWOT dotyczy całości opisanych Nadzwyczajnych zagrożeń, mitygacji i adaptacji do zmian klimatu tj. dla rozdz. 4.2. Ponadto PGW Wody Polskie wskazują na konieczność weryfikacji w dokumencie lokalizacji oraz sposobie prezentacji powyższej analizy.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
170.	Administracja	W treści rozdziału odniesiono się do: • Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020); • Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii; • Strategii „Małopolska 2030”,	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Jednakże w dalszej części opisu podsumowano jedynie SPA 2020. PGW Wody Polskie rekomenduje uzupełnienie opisu o analizę sposobów mitygacji oraz adaptacji do zmian klimatu przewidzianych we wszystkich z podanych źródeł. Dodatkowo celem zachowania przejrzystości i spójności tekstu zasadnym wydaje się uzupełnienie przypisów dla poszczególnych dokumentów strategicznych.		
171.	Administracja	Rozdział przywołuje stary podział na regiony wodne. Województwo małopolskie znajduje się na terenie 5 regionów wodnych: Górnej-Zachodniej Wisły (85% powierzchni województwa), Małej Wisły (4,5%), Górnej-Zachodniej Wisły (7%), Czarnej Orawy (2,5%), Środkowej Wisły (1%). Oprócz tego, w rozdziale mylone są dwa pojęcia, tj. pojęcie obszar dorzecza oraz pojęcie dorzecza.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
172.	Administracja	W kontekście jednolitych części wód tj. JCWP i JCWPd PGW Wody Polskie proponują uwzględnić rolę Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE) w kontekście klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego dla JCWP oraz stanu ilościowego i chemicznego JCWPd, ze szczególnym uwzględnieniem art. 4 oraz 13 ww. dyrektywy. W treści wskazane są odwołania się do Planów Gospodarowania Wodami (aPGW w dorzeczu Wisły) w kontekście JCWP, co daje podstawę do uzupełnienia programu w zakresie genezy i przyjęcia Planów Gospodarowania Wodami, w szczególności jeżeli podrozdział 4.6.3 opisuje zależności ochrony wód w ramach innej z europejskich dyrektyw tj. Dyrektywy azotanowej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
173.	Administracja	„Ocena stanu wszystkich (na podstawie monitoringu oraz metodą przeniesienia) jednolitych części wód	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		powierzchniowych została wykonana w ramach pierwszej aktualizacji Planów gospodarowania wodami w 2014 r. na podstawie badań prowadzonych w 2012 r.” - aPGW zostały przyjęte rozporządzeniem Rady Ministrów w roku 2016.		
174.	Administracja	„Na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 310 JCWP rzecznych. Ich zlewnie przedstawiono na mapie poniżej. z wszystkich JCWP rzecznych 42 posiadają zlewnie na terenie województwa małopolskiego przekraczającą 100 km². Natomiast zlewnie 22 JCWP nie przekraczają 10 km² w obszarze województwa ”Należy zauważyć, że 310 to liczba zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, mających jakikolwiek fragment w granicach województwa małopolskiego. Jednolitych części wód rzecznych, które przepływają przez województwo według wykazu aPGW (2016) jest 298. Jednak, jest to statystyka dotycząca wykazu JCW, który będzie obowiązywał do końca 2021 roku. Ze względu na to, że program obejmuje swoim zakresem lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r., istotne jest, aby wszelkie statystyki przywoływane w dokumencie były zgodne z wykazem będącym podstawą projektów II aPGW, podlegających obecnie konsultacjom społecznym. Zgodnie z nimi, na obszarze województwa małopolskiego znajduje się: • 189 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych; • 5 jednolitych części wód powierzchniowych zbiornikowych. Odnosząc się do zlewni: • 199 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych; • 10 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych zbiornikowych. W zakresie jcwpd wykazy są zbieżne z podawanymi w programie. Wszystkie mapy i inne materiały powinny	Informacja/wyjaśnienie	Dane w Programie opracowywane są w oparciu o aktualnie obowiązujące rozporządzenia, które zachowują swoją moc do dnia 22 grudnia 2021 r.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		uwzględnić zaktualizowany podział na jednolite części wód, dostępny do pozyskania na wniosek z PGW Wody Polskie.		
175.	Administracja	„Jakość wód powierzchniowych na terenie województwa małopolskiego jest determinowana przez: - zanieczyszczenia punktowe: zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, zrzuty zasolonych wód z górnośląskich kopalń, - zanieczyszczenia obszarowe: sploty powierzchniowe głównie z terenów użytkowanych rolniczo, niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych”. Źródło tej informacji nie zostało podane.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
176.	Administracja	„Ocena stanu wszystkich (na podstawie monitoringu oraz metodą przeniesienia) jednolitych części wód powierzchniowych została wykonana w ramach pierwszej aktualizacji Planów gospodarowania wodami w 2014 r., na podstawie badań prowadzonych w 2012 r. Rozporządzenia zatwierdzające plany gospodarowania wodami zachowują moc do dnia 22 grudnia 2021 r.” PGW Wody Polskie zwraca uwagę, że Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zostały opublikowane w formie rozporządzeń w 2016 roku i zachowują swoją moc do dnia 22 grudnia 2021 roku. Ocena stanu jcwp rzecznych opublikowana w aPGW (2016) była oparta na danych z lat 2010-2012, natomiast jcwp jeziornych na podstawie danych z lat 2010-2013.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
177.	Administracja	Aktualnie trwa opracowanie kolejnej aktualizacji PGW. Ze względu na fakt, iż ocena stanu wód za lata 2014-2019 obejmuje zarówno ocenę na podstawie monitoringu i ocenę metodą przeniesienia poniżej wykorzystano najbardziej aktualny opis oceny stanu wód na podstawie PMS za 2019 r.”	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Błędny jest wybiórcze wykorzystanie danych z oceny stanu w ramach PMS. Opracowanie „Syntetyczny raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych” z 2020 roku istotnie bazowało na danych z lat 2014-2019. Prawdą jest też, że jcwpc które nie były monitorowane w tym okresie zostały ocenione „metodą przeniesienia”. Wynikiem tego opracowania było sklasyfikowanie pod względem stanu ekologicznego i chemicznego oraz stanu ogólnego wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych (według wykazu z aPGW 2016). w ocenie PGW Wody Polskie trafniejszym jest oparcie wyników o dane monitoringu z 2020 roku, zamiast z 2019 roku, bowiem klasyfikacji stanu jcwpc dokonuje się wykorzystując najaktualniejsze dane z sześcioletniego okresu. „Syntetyczny raport z klasyfikacji (...)” powinien być podstawą podsumowania oceny stanu w przedmiotowym opracowaniu bez ograniczania jego skali czasowej.		
178.	Administracja	Istotne jest, aby tekst oraz statystyki dotyczące jcwpc podziemnych znajdowały się w treści przed treścią i statystykami dotyczącymi GZWP – jednolite części wód podziemnych to podstawowa jednostka planistyczna w gospodarce wodnej w zakresie wód podziemnych, stąd powinny być wymieniane w pierwszej kolejności.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
179.	Administracja	Występują różnice w danych pomiędzy informacjami zawartymi w tabeli 11, a zawartymi na „Rysunku 23.”	Uwzględniono	Brak odniesienia.
180.	Administracja	PGW Wody Polskie zwraca uwagę, że na stronie 108 zamieszczone zostało zestawienie innych form ochrony przyrody w województwie małopolskim tj. pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne oraz użytki ekologiczne. Problematyczne jest włączenie powyższych informacji do podrozdziału Obszary chronionego krajobrazu.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		Ponadto brak jest osobnego podrozdziału dla zestawionych obszarów chronionych.		
181.	Administracja	Działania w zakresie gospodarki wodnej powinny uwzględniać zapisy proponowane w Zestawach Działań projektów II aPGW. Część z nich, jak na przykład realizacja KPOŚK są wymieniane w programie, jednak ich powiązanie z II aPGW powinno być wspomniane.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
182.	Administracja	• Rozwój małych form retencji i mikroretencji poprzez budowę zielonej i błękitnej infrastruktury na obszarach zurbanizowanych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i innych form zwiększających retencyjność na obszarach intensywnie wykorzystywanych rolniczo (gminy, mieszkańcy, przedsiębiorcy, rolnicy). Działania ograniczające możliwości nowej zabudowy i zagospodarowania w terenach zagrożenia powodziowego, tzw. wodą stuletnią (Q 1%), a także wsparcie działań stopniowo eliminujących istniejącą zabudowę na tych terenach a także wsparcie działań zwiększających bezpieczeństwo na tych terenach poprzez budowę polderów przeciwpowodziowych, zbiorników retencyjnych oraz udrożnienia wyższych tarasów zalewowych. Działania polegające na eliminacji istniejącej zabudowy w obszarach przejścia wód Q1% są społecznie nieakceptowalne, co wynika ze stopnia zurbanizowania kraju. W ocenie PGW Wody Polskie warto rozszerzyć katalog działań o: • projektowanie nowych obiektów oraz rozbudowa istniejących obiektów ochrony przeciwpowodziowej z uwzględnieniem urządzeń umożliwiających migracje organizmów wodnych - przepławek technicznych i seminaturalnych koryt obejścia. • stosowanie budowli „wygłuszających” energię wody m.in.: niecka wypadowa oraz ubezpieczenia stanowiska wody dolnej.	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		• stosowanie niskiego progu (progu Jambora) oraz uwzględnienie gospodarki rumoszem w Instrukcji Gospodarowania Wodami. Podczas przechodzenia wód Q50% należy otworzyć • zamknięcia urządzenia piętrzącego wodę w celu zapewnienia swobodnego przepływu rumoszu.		
183.	Administracja	Powyższy rozdział nie zawiera treści. W ocenie PGW Wody Polskie w sytuacji, gdy strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu programu przygotowana została w formie osobnego załącznika (załącznik nr 2), należałoby tę informację uwzględnić w treści rozdziału.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
184.	Administracja	Projekt uchwały 2) § 1 otrzymuje brzmienie: „Uchwala się Program Strategiczny Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 roku w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały” Wskazana byłaby redakcja tytułu załącznika nr 1: Program Strategiczny Ochrona Środowiska.	Informacja/wyjaśnienie	Tytuł projektu uchwały otrzyma brzmienie „Uchwala się Program Strategiczny Ochrona Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 roku w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały”. Tytuł załącznika nr 1 pozostaje bez zmian.
185.	Administracja	W związku z tym, że przygotowywane dokumenty będą obowiązywać w latach 2021-2027 z perspektywą do 2030 r., powinna być zachowana spójność merytoryczna z obowiązującym prawem ustawy Prawo wodne oraz II aktualizacją planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, która obowiązywać będzie w latach 2022-2027. Dlatego dane i informacje dot. gospodarki wodne powinny być oparte o ustalenia projektów IIa PGW podlegających obecnie półrocznym konsultacjom społecznym (do 14 października br.),	Informacja/wyjaśnienie	Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy zostały opublikowane w formie rozporządzeń w 2016 roku i zachowują swoją moc do dnia 22 grudnia 2021 roku.
186.	Administracja	Dokument wydaje się nie uwzględniać faktu obowiązywania drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami w latach 2022-2027, których projekty aktualnie podlegają konsultacjom	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		społecznym. Jest to o tyle istotne, gdyż proponowane działania II aPGW dotyczą m.in. zapisów POŚ i JST		
187.	Administracja	Program słabo adresuje problem odpływu biogenów z obszarów rolniczych – jednej z najistotniejszych presji na wody powierzchniowe	Uwzględniono	Brak odniesienia.
188.	Administracja	Należy uwzględnić informację o koncesji nr 190/94 z dnia 27.08.1994 r. na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w Podziemnym Magazynie Gazu "Swarzów" udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. Uzasadnienie: Brakuje informacji o koncesji nr 190/94 z dnia 27.08.1994 r. na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w Podziemnym Magazynie Gazu "Swarzów" udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
189.	Administracja	Należy zawrzeć w projekcie Programu (...) najbardziej aktualne dane dotyczące zasobów geologicznych. Jak wynika z projektu Programu (...), rozdział zasoby geologiczne został oparty na danych pochodzących z „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2019 r.” Tymczasem, 29 czerwca 2021 r. został opublikowany nowy Bilans wg stanu na 31.12.2020 r. Dział „zasoby geologiczne” wymaga zatem aktualizacji o dane zawarte w najnowszym Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce. Tym bardziej, że jak wynika z treści tego projektu rokiem bazowym przyjętym do analizy jest rok 2020.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
190.	Administracja	Rozbieżność wartości liczbowych dotyczących ilości wytworzonych odpadów w 2018 r. z sektora gospodarczego w tekście oraz na rysunku 48. Prezentowane wartości liczbowe powinny być takie same.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
191.	Administracja	Błędny opis/nazwa rysunku, proponowany opis/nazwa: „Rysunek 48. Gospodarka odpadami sektora gospodarczego	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w latach 2016-2018” Rysunek 48 przedstawia ilości odpadów wytworzonych, poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania, zatem właściwym jest nadanie rysunkowi proponowanego tytułu, bowiem zgodnie z art. 3 ust.1 pkt 3 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.) to definicja gospodarki odpadami jest pojęciem szerszym od gospodarowania odpadami, obejmującym zarówno wytwarzanie odpadów jak i gospodarowanie odpadami.		
192.	Administracja	Konieczne doprecyzowanie sformułowania dotyczącego pełnego monitoringu gospodarowania odpadami poprzez dodanie słowa komunalnymi. Baza danych o odpadach komunalnych (BDOŚ-GOK) to system stworzony przez prywatny podmiot, który służy do gromadzenia, przetwarzania i analiz danych dotyczących odpadów komunalnych, jednak nie jest on obligatoryjny jak BDO, zatem pełen monitoring odpadów komunalnych nie będzie możliwy Baza danych o odpadach komunalnych to komercyjny system, który służy do gromadzenia, przetwarzania i analiz danych dotyczących odpadów komunalnych, zatem nie można mówić o pełnym monitoringu gospodarowania odpadami.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
193.	Administracja	Brak opisu skrótu JCWP oraz JCWPd.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
194.	Administracja	Tabela 6 – brak indeksu dolnego „x” – NOx oraz mała litera „o” – SOx. Rysunek 8 - brak indeksu dolnego „x” – NOx.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
195.	Administracja	Tabela 5 – wielkość emisji dla pyłu PM10 i PM2,5 w latach 2018 i 2019. Dla roku 2019 wielkość emisji podana jest z pozostałych źródeł (inne - rolnictwo, lasy oraz pożary), natomiast dla roku 2018 do pozostałych źródeł dodano również emisje z hałd i wyrobisk, a procent wyliczony jest tylko z pozostałych źródeł (inne).	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
196.	Administracja	Autorzy konsekwentnie w całym dokumencie powinni używać skrótu GIOŚ - a nie „RWMŚ GIOŚ w Krakowie”) - ponadto skrót RWMŚ - nie jest wyjaśniony we wstępie. RWMŚ w Krakowie wchodzi w skład Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie – zmiana struktury od 2019 r.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
197.	Administracja	Brak litery - jest „da” powinno być „dla”	Uwzględniono	Brak odniesienia.
198.	Administracja	Nieścisłość w opisie: „ Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2016 - 2020”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie realizował w 2017 i 2019 roku zadania związane z pomiarami i oceną hałasu emitowanego do środowiska przez źródła komunikacyjne, natomiast w 2018 roku dodatkowo przez źródła przemysłowe.” Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2016-2020” w ramach podsystemu monitoringu hałasu w latach 2017-2019 realizowano zadania związane z pomiarami i oceną hałasu emitowanego do środowiska przez źródła komunikacyjne (drogi, linie kolejowe, lotnisko) oraz źródła przemysłowe. Do 2018 roku zadania realizował WIOŚ w Krakowie a od 2019 GIOŚ.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
199.	Administracja	Nieścisłość w opisie: 1. „W latach 2017 – 2019 WIOŚ w Krakowie wykonał pomiary hałasu kolejowego w województwie małopolskim”, 2. „W 2019 r. maksymalne przekroczenie wartości dopuszczalnych w porównaniu do 2018 r. dla pomiarów długookresowych dla pory dziennej ...”. 1. Do 2018 roku zadania realizował WIOŚ w Krakowie a od 2019 GIOŚ. 2. W pomiarach hałasu kolejowego były wyznaczane poziomy dźwięku a dla pory dnia i nocy, wyrażone wskaźnikami LAeqD i LAeqN (tzw. wskaźniki krótkookresowe).	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
200.	Administracja	2 wiersz od góry strony – jest „dokumentacja geologiczno-... „powinno być „dokumentacja geologiczno-...	Uwzględniono	Brak odniesienia.
201.	Administracja	Niewłaściwe przypisanie instytucji prowadzącej rejestr zgłoszeń źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne Prowadzenie i aktualizacja rejestru zgłoszeń źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne nie należy aktualnie do zadań RWMS w Krakowie.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
202.	Administracja	Tzw. „czeski błąd” wiersz 5 tabeli „Ochrona przed hałasem” - jest „map kaustycznych”, powinno być „map akustycznych”.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
203.	Administracja	PEP2030, PEP2040. Skróty powinny być pisane razem, bez spacji między PEP, a rokiem.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
204.	Administracja	W województwie małopolskim funkcjonuje ponad 35 tys. instalacji OZE o łącznej mocy zainstalowanej równej 546 MW. Dominującą rolę odgrywają kolektory słoneczne (61%), panele fotowoltaiczne (33%) oraz pompy ciepła (blisko 5%). Wykorzystanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie Małopolski w największym stopniu pochodzi z elektrowni wodnych (78%) i paneli fotowoltaicznych (10%), natomiast w produkcji ciepła - spalarnie odpadów (39%), kolektory słoneczne (23%) i instalacje geotermalne (20%). Pierwszy akapit dotyczący dominującej roli, jest sprzeczny z wnioskami podanymi w drugim akapicie dot. ilości wytworzonej energii. Zgodnie z informacją podaną na str. 53 akapit pierwszy, powinien odnosić się do ilości instalacji, nie do dominującej roli.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
205.	Administracja	Od 1 września 2019 r. w Krakowie obowiązuje całkowity zakaz stosowania paliw stałych. Zapis dot. rodzaju paliw zakazanych wymaga doprecyzowania, ponieważ kategoria paliw stałych obejmuje szerszy katalog paliw, niż wskazany w uchwale węgiel i biomasa: (zapis z uchwały poniżej) Zakazuje się stosowania w instalacjach, o których mowa w §2, następujących paliw: 1) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego lub	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		węgla brunatnego o uziarnieniu 0-3 mm wynosi powyżej 15%, 2) paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.		
206.	Administracja	PEP2040 jest spójna z Krajowym planem na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. PEP2040 jest potwierdzeniem drogi wytyczonej w Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, a oba dokumenty prezentują spójny kierunek zmian krajowego sektora energetycznego, opisany w krajowym i unijnym kontekście. Prośba o doprecyzowanie i rozszerzenie zdania.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
207.	Administracja	Nie więcej niż 56-60% udziału węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r. w PEP2040 odnosi się do celu 56% udziału węgla.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
208.	Administracja	Wzrost efektywności energetycznej o 23% do 2030 r. (w stosunku do prognoz zużycia energii pierwotnej z 2007 r.). Prośba o doprecyzowanie pojęcia.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
209.	Administracja	Zgodnie z PEP2040 r. szereg działań nakierowanych jest na poprawę jakości powietrza, m.in.: - rozwój ciepłownictwa systemowego (czterokrotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.), niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne), - odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r.; przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r., - rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach pow. 100 tys. mieszkańców. w kontekście działań JST, oprócz głównych celów, sugerujemy dodać również cele szczegółowe PEP2040 dot. m.in. rezygnacji ze spalania węgla	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Podsumowanie przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Ochrona Środowiska

Lp.	Podmiot lub osoba zgłaszająca uwagę	Treść uwagi	Rozstrzygnięcie Zarządu Województwa Małopolskiego (uwzględniono/nie uwzględniono/informacja lub wyjaśnienie)	Uzasadnienie
		w gospodarstwach domowych oraz cel dot. zeroemisyjnego transportu publicznego.		
210.	Administracja	Rozwój ekologicznych i efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych. Prośba o doprecyzowanie pojęcia.	Uwzględniono	Brak odniesienia.
211.	Administracja	Uwagi ogólne: - ujednoczenie w treści opracowania form zapisu wielkości liczbowych, np. 11 mln 486,5 tys. Mg odpadów, 103 123 Mg odpadów; - ujednoczenie numeracji rysunków zawartych w tekście opracowania ze spisem rysunków; - poprawa błędów interpunkcyjnych w opracowaniu (np. str. 102).	Uwzględniono	Brak odniesienia.

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki monitorowania Programu	7
Tabela 2. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych i opiniowania Programu wraz z rozstrzygnięciem Zarządu Województwa Małopolskiego	12